

ÖNE ÇIKANLAR Mehmet Dursun İNCE ile Söyleşi GIMP'i Photoshop'a Nasıl Benzetiriz? SVN Workbench Viber Nedir ve Özellikleri Nelerdir?

19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramınız Kutlu Olsun

Aylık Süreli Özgür Yazılım Dergisi | **e-posta:** sudo@ubuntu-tr.net | **web:** www.ubuntu-tr.net

İçindekiler

Röportaj- Mehmet Dursun İNCE

Bu ayki sayımızda IntelRAD sızma testi ekibi lideri Mehmet 06 Dursun İNCE ile kısa bir röportaj yaptık.

Ubuntu'da Pipelight Kullanımı

Şayet bir sinefilseniz ve yaşadığınız şehirde bir sinema salonu yoksa çareniz çevrimiçi sinema platformları oluyor. Ama maalesef Ubuntu üzerinden bunlara ulaşmak pek mümkün değil(di). Pipelight'a kadar...

GIMP'i Photoshop'a Nasıl Benzetiriz?

Linux kullanıcısı Photoshopseverlere güzel bir haberimiz var. Birkaç komut ile GIMP'i Photoshop'a benzetebilirsiniz.

PPA DEPOSU ARACILIĞIYLA UBUNTU'DA ORACLE JAVA 8 KURUN [JDK8]

Oracle Java 8'i duyuralı epey olmuştu. Java ve JDK 8. versiyonu PPA sayesinde paket yöneticisi ile kurmak mümkün. Kurulum için gerekli dosyaların indirilmesi ve kurulum işlemlerinin tümünü otomatik hale getirmek için devamını okuyabilirsiniz.

SVN Workbench

Ubuntu üzerinde görsel olarak SVN sunucusuna bağlanarak, görsel olarak projelerinizi yönetin.

OpenPGP Anahtarlarının Yönetimi - En İyi Güncel Uygulamalar Bölüm 1 GnuPG ile anahtar yönetiminin derinliklerine girmeye hazır mısınız?

DRM Karşıtlığı Günü (Day Against DRM) Sizi de etkilememesi neredeyse imkânsız olan DRM'i duymuş muydunuz?

İnsanlar ve uzaylılar arasındaki savaşa dahil olmak

isteyen oyun severlerimizi bu makaleye alıyoruz.

ShadowGrounds 27

Yeni Bir Başlangıç Linux ile hızlı bir tanışma ve yeni bir başlangıç...

Linux Haberler 31

Kullanılan Programlar Scribus, Gimp, Inkscape

web: sudo.ubuntu-tr.net e-posta: sudo@ubuntu-tr.net

Herkese merhabalar...

Editörden

Tahmin ettiğimiz hızda toparlanmaya devam ediyoruz ve planladığımız doğrultuda ilerliyoruz. Geçen sayımızda belirttiğimiz gibi bir toparlanma sürecinden geçmiştik ve bazı planlamalarımızı gözden geçirmiştik.

Yine geçen sayımızda duyurduğumuz iş bölümüne göre her kesime hitap edecek türde yazılar barındırmaya devam etmeyi hedefliyorduk. Ki öyle olduğunu düşündüğümüz bir içerik ile bir yayın daha çıkarıyoruz.

Uzaylılarla savaşmak isteyen arkadaşlar, geliştirme projelerinde çok yaygın kullanılan SVN'e geçmek isteyip arayüz arayan geliştirici arkadaşlar, Open JDK'da sorun yaşadığında Oracle Sun JDK/JRE kurulumunda sorun yaşayan kullanıcılar, Viber gibi güncel uygulamaları artık Linux'ta da kullanmak isteyen teknolojiyi takip eden kullanıcılar, Gimp ile uğraşan tasarıma meraklı arkadaşlar, MS Silverlight teknolojisi Linux'ta sorunlu olduğu için film izleme konusundan yakınan kullanıcılar, paylaşıma ve özgürlüğüne düşkün herkes (DRM yazımızı okuyunuz), güncel haberleri takip etmek isteyen kullanıcılarımız için içerikler hazırladık.

Bu içeriklerin yanında;

Linux kullanıcıları, daha doğrusu bilinçli Linux kullanıcıları sanılanın aksine sadece bedavaya bir sistem buldukları, hack araçlarına ücretsiz ulaşabildikleri uygulamaları varsayılan bileşenlerinde barındıran dağıtımlar elde edebildikleri için ya da uygulamalara para ödemedikleri için Linux kullanmıyorlar. Benim şahsi görüşüm ve izlenimim bu yönde. Bahsettiğim bilinçli Linux kullanıcılarını farkında insan olarak algılıyorum. Elimize tutuşturulan dayatma bir sistem dışında bir dünya olduğunun farkında olan kişiler. Linux'un ücretsiz olmasının aslında diğer avantajlarının yanında devede kulak olduğunun farkında olan insanlar. Bu örnekleri sıkılmadan uzatabilirim, fakat odak noktam bu olmadığı için çok da uzatmaya gerek duymuyorum, vurgu noktam farkındalık.

Tabi hack araçlarına ücretsiz ulaşabilme hemen hemen herkes için gayet çekici. Tiraj kaygısı olan dergilerin sıkıntılı zamanlarda "HACK Özel" sayıları çıkartmalarından da ne kadar sükseye sahip bir konu

Barış Can Ceren Çalıcı Alev Erzurumlu Erkan Esmer Semetey Coşkun Çağrı Emer

Tasarım Ekibi

Elif Sunğur Remzi Yapar Muhittin Bacı

Kapak Tasarımı Remzi Yapar

Konuk Yazar Hasbi Öner Cengiz Erdoğan

Editörden

olduğunu kestirebilmek mümkün. Herkes ister, birçoğu dener ama aslında gerçek hayatta çok azı hack yapabilecek kapasiteye sahiptir. Kapasite ile kasıt ise sadece zekâ değil elbette. "Dehanın onda biri yetenek, onda dokuzu da çalışmaktır" demiş deha. Tabi elbette yapılamayacak bir şey olmadığını biliyoruz, yapanları görüyoruz, duyuyoruz ya da yapıyoruz. Genelde bildiklerimiz de duyduklarımız da saldırı ve vandallıkla tanıdıklarımız oluyor zaten, en azından benim öyle...

Bir de bir üst seviye oluyor artık herhalde, birçok kişinin isteyip de yapamadığını yapabilip de yapmayıp, bunu dahi insanlık yararına kullanabilme... Etik değerler ve insani farkındalık konusunda belkide üst sınır sayılabilir çoğumuz için, bu mertebe.

Yukarıda bir noktalı virgül açmıştım, açık kaldı girizgâhı uzun tutunca. Onu kapatalım, "Bu içeriklerin yanında;" yazarlarımızdan Barış CAN'ın sayesinde duyduğum en farkında insanlardan birisini dolaylı olarak tanımış oldum. Özellikle yanlış yöne sapma eğilimi nedeni ile BackTrack gibi dağıtımlar kullanıp, forumlarda "BackTrack'te ekran kartını görmüyor" başlıkları açan arkadaşlarımıza ışık tutmasını umduğum bir söyleşimiz var. Biz çok beğendik, umarım siz de beğenirsiniz.

SUDO'ya gelecek olursak...

Geçen sayımızda duyurumuzdan bildiğiniz üzere, artık Turkcell Dergilik uygulamasında yayınlanıyor SUDO. Mobil tarafa geçmek yemek siparişimizi bile mobil olarak verebildiğimiz günümüzde önemliydi bizim için. Elbette yeterli değil...

PDF olarak okuyabiliyorsunuz zaten yıllardır, mobil cihazlardan da takip edebiliyorsunuz artık. Fakat düşünüldüğünde "Neden istediğimiz an ulaşılabilen bir şekilde yayınlamasın" diye düşününce bunun da gerekli olduğu konusunda mutabakata vardık. En kısa zamanda bununla ilgili "Bu Sisteme de Geçtik" duyurumuzu da yapmış oluruz. Elbette ilk başlarda ham yazıların okunması planlansa da zamanla bu projenin ve sistemin de (görsellik ve kullanılabilirlik olarak) geliştirilmesi düşünülmekte. Ama şimdiden bildirmek istediğimiz ise, kısa bir süre sonra SUDO'yu Web'ten de takip edebileceksiniz.

Bu gibi konularla ilgili önerilerinizi, "SUDO'da neden bu yok",

Editörden

"Neden böyle bir şey yapmıyorsunuz" gibi aklınıza gelen her yeniliği bizimle paylaşabilirsiniz. Forumdan ya da elektronik posta yolu ile bu gibi konular için de bize her zaman ulaşabilirsiniz.

Daha önceki yazılarımızdan da hatırlayacağınız üzere "İnsanlık için Linux" çizgisine elimizden geldiğince yakın durmaya çalışıyoruz ve "insanlık" kısmını bilişim ile kısıtlamayı doğru bulmuyoruz. Bu nedenle toplumca geçirilen bu zor günlerde, kaybettiklerimiz için baş sağlığı, yaralı herkes için de acil şifalar, Soma için sabır dilemeden geçmek istemiyoruz.

Buruk geçen bugünlerde 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı'nızı kutluyor ve bugünün bize armağan edilmesinde katkısı olan herkesi minnetle anıyoruz.

İyi okumalar...

Bu ayki sayımızda IntelRAD sızma testi ekibi lideri Mehmet Dursun İNCE ile kısa bir röportaj yaptık.

-Klasik sorularla başlayalım. Mehmet İNCE kimdir?

-Mehmet İnce, bilgisayar ile 3 yaşında tanışan ve ortaokul zamanlarından itibaren yazılım güvenliği ile ilgilenmekte olan, bilgi güvenliği meraklısı bir insandır.

-Şu an hangi işle meşgulsünüz? Bugüne kadarki iş geçmişinizden kısaca bahseder misiniz?

-İlk iş tecrübem, uygulama geliştiren yazılım ekiplerine güvenlik danışmanlığı yaptığım bir freelancer (serbest çalışma) döneme ait. Üniversite dönemi ile birlikte Sakarya Üniversitesi Bilgi İşlem Dairesi'nde Sistem Güvenliği Uzmanı olarak çalıştım. Ardından BGA firmasında Sızma Testi Uzmanı sıfatıyla çalıştım. Şu anda ise IntelRAD firmasında sızma testi ekibi liderliği yapmaktayım.

Açıkça söyleyebilirim ki Sakarya Üniversitesi'nde çalıştığım dönem kendimi teknik olarak geliştirdiğim en önemli dönemdir. Bu nedenle öğrenci arkadaşlara tavsiyem, okul ile birlikte teknik çalışmaların yapılabileceği bir part time iş çok önemli.

-Bir siber güvenlik uzmanı olarak günümüz Türkiye'sinde siber güvenliği hangi seviyede görmektesiniz?

Baris Can

-Günümüz Türkiye'si siber güvenliğin öneminin fark edildiği bir süreçte. Bundan üç sene önce herhangi bir insana "Güvenlik uzmanıyım " denildiğinde oluşan algı maalesef "Güvenlik kamerasını takan kişi" şeklindeydi. Şimdi ise herhangi bir meslekten, herhangi insana "Güvenlik uzmanı" bir cümlesini kurduğunuzda, yapmış olduğunuz mesleği ifade edebilmektesiniz. Bu. farkındalığın ciddi anlamda oluştuğunun bir ispatıdır.

Siber Güvenlik sektörü, diğer birçok bilişim sektörüne göre daha spesifik ve daha zor bir meslek. Bu özelliği nedeniyle de siber güvenlik alanı, son derece ilgi çekici bir alan. Öte yandan özel sektörde bile tecrübeli personelin zor bulunduğu bir dönemdeyiz. Personel açığını giderebilmek üzere üniversitelerde siber güvenlik yüksek lisans bölümleri açılmakta. Akıllarda oluşan soru ise; Hangi akademik personel bu dersleri gerçek anlamda verebilecektir? Maalesef bu soruya olumlu verebilmek günümüz cevap Türkiyesi'nde pek mümkün değil. Sadece, özel sektörde çalışan uzmanlardan destek

alan üniversiteler ise işi bir adım ileriye taşıyabilmekte.

-Siber güvenlik konferansları ve seminerlerde yaptığınız sunumlardan biraz bahseder misiniz?

-Bana göre seminerler siber güvenlik farkındalığını arttırabilmeye en uygun ortamlar. Bu nedenle özellikle devlet üniversitelerinin düzenlediği organizasyonlara gitmeye özen göstermekteyim.

Sunum içeriği, etkinliğin konusuna göre değişmekte ama genel olarak siber güvenliği anlatmayı bir amaçlayan sunumlardan ziyade, siber güvenliği araç olarak kulfarkındalığı yaratmayı lanıp hedefleyen gerçekleştirmekteyim. sunumlar Yaptığım teknik çalışmaları ve araştırmaları anlatmak içinse DevFest, Siber Güvenlik Konferansı gibi daha spesifik etkinlikleri tercih ediyorum. Sonuçta konuşmacı olarak en önemli olan şey; dinleyici kitleye en fazla nasıl yararlı olabileceğinizdir.

-Peki, bu iş için tabir-i caiz ise "sevdalı" gençlere tavsiyeleriniz nelerdir, nasıl bir yol izlemeleri gerekir?

-En önemli şey, merak etmek, okumak ve uygulamak. Bugüne kadar okuduğum veya zaman sarf ettiğim hiçbir teknik alana dair pişmanlığım olmadı. Her zaman iş hayatının bir noktasında karşıma çıktılar. Şunu çok rahat söyleyebilirim ki; sızma testi uzmanı olarak iş hayatının %80'i doküman okuyup uygulamaktır. %20'si ise bu bilgilerinizi kullandığınız sızma testi süreçleridir. Bu nedenle okumaktan ve merak etmekten sıkılmamalı insanlar.

-Pentest (sızma) işlemlerine dair exploit-db'de şahsınıza ait birçok bug var ve bu işin meraklıları sizin gibi insanları izlemekten zevk alıyor. Peki nedir bu işin püf noktası? Zekâ mı, sabır mı, çok çalışmak mı; yoksa hiçbiri mi?

-Exploit-db veya yazılar yayınladığım blog adresim, çalışmalarımı paylaşmak için

özen gösterdiğim platformlar. Sonuç olarak bilginin birikerek ilerlemesine karşı olmamak, paylaşmak lazım. **Pentest (sızma) işlemi için** tamamı ile topluluklar tarafından geliştirilen/desteklenen Kali Linux, sqlmap veya metasploit gibi araçlar kullanırken, kendi çalışmalarımızın sonuçlarını paylaşmamak biraz ihanet olmaz mıydı?

Ayrıca "sızma testi" ve "zafiyet araştırması" birbirinden çok farklı iki alan. Sızma testi uzmanı, zafiyet araştırmacıları tarafından tespit edilen güvenlik açıklarının kullanılması temeline dayanmaktadır. Bu nedenle aslında zafiyet araştırmacısı, sızma testi uzmanına göre daha evrensel bir küme durumunda.

Zafiyet araştırmacısı olmak zekadan ziyade sabır ve çok çalışmayı gerektirmekte. Zekâ, herhangi bir çalışmaya verdiğiniz zamanı kısaltan bir etmen. Zafiyetin bulunması ve sömürülmesi işleminde (exploitation) ise farklı açılardan yaklaşım gerçekten çok önemli. Farklı açılardan yaklaşım, kabiliyet ve yatkınlık ile alakalı. **Sonuç olarak tüm okların gösterdiği gerçek; merak etmek ve bıkmadan usanmadan çalışmak.**

-Son yıllarda sıkça gördüğümüz 'hacker olma' hevesi ile yanıp tutuşan, bu nedenle zararlı bölgelere giren insanları/genç arkadaşları doğru kanallara aktarabilmek için ne şekilde yöntemler izlenebilir, bu insanlar nerelere yönlendirilebilir? Bu konuda tavsiyeleriniz nelerdir?

-'Hacker' veya 'hacking' olgularının yapısında barındırdığı kavramların birçok insana çekici gelmesi son derece normal. Özellikle günümüz teknolojisi ve sosyal medya çılgınlığı ile özel hayatın internet dünyasında yaşanıyor olması ile bu durum daha da çekici bir hâle getirmekte. Bu noktada farkına varılması gereken en önemli nokta; bir insanın evine izinsiz girmek ile bir firmanın sunucularına izinsiz erişim sağlamak arasında hiçbir farkın olmamasıdır. Maalesef bu alana ilgi duyan ve yeni başlayan arkadaşların bir çoğu, yaptıkları aktivilerin siber suç olduğunun farkında

icindekiler

değiller.

Benim gibi bu alanda çalışan insanların hepsi kendi yerel laboratuarlarını kurmaktalar. Örneğin, üzerinde güvenlik açığı bulunan servislerin çalıştığı bir Linux imajı olan metasploit veya yapısında güvenlik açıkları bulunduran bWAPP gibi imajlar, VirtualBox ile kişisel bilgisayara kurularak basit ve güzel bir laboratuar ortamı sağlanabilir. Veya XYZ isimli yazılımda bir güvenlik açığı bulunduğuna dair haber çıktığında, gene sanal makina üzerine kurularak test saldırıları gerçekleştirilebilir. Açıkçası benimde kendi çalışma ortamımda tercih ettiğim yapı yukarı anlattığım şekilde. Son olarak belirtmek isterim ki Linux kullanıyor olsanız bile herhangi bir güvenlik açığını test etmek için ilgili yazılımı fiziksel işletim sisteminize kurmayınız. Sanal makine üzerinde çalışmalar yapmak en güvenilir yöntem.

-Neden "Beyaz Şapkalı" olmayı tercih ettiniz?

-Birçok nedeni var. Bir insan, bir başka insana, tanımasa bile neden zarar vermek istesin ki? Emek verip biriktirdiğiniz bir şeyi, bir başkası gelip bozsa ne hissedersiniz? Ateş yakabilen birkaç insandan birisi olsanız, insanlara ısınma imkânı mı sunardınız yoksa ateş ile tehdit mi ederdiniz? Bu ve benzeri sorulara benim verdiğim cevaplar ile siber suç işlemeyi uygun görmüyor, göremiyorum.

-Aynı zamanda Python kodlayıcısısınız, neden Python?

-Güçlü bir dil. Hemen hemen aradığınız her şey için birileri tarafından hazırlanıp internette paylaşılmış modüller mevcut. Python'u seven ve tecrübelerini paylaşmak isteyenler ile bir araya geldiğimiz pythondersleri.com adresi bile var.

-Neden kalıplı sorulardan devam edelim o hâlde, neden Linux?

-Çünkü bilgisayar ve bilişim bilimleri alanında çalışma yapan insanların neden Linux kullanmadığını anlayamıyorum. Kaynak kodunu göremediğim hiçbir yazılıma güvenemiyorum. Özgür ve özelleştirilebilir imkânları olan Linux yerine, Microsoft'a lisans parası vermeyi kabul edemiyorum. Sonuçta iş hayatında birçok yazılımı, açık kaynak kodlu olup olmamasına bakmaksızın kullanmak zorunda kalıyorsunuz ama kişisel hayatımızda ki tercihlerimiz bize ait. Ayrıca gerçekten Linux'un yapısı güvenlik uzmanı olmak isteyenlere son derece güzel katkılar sağlamakta.

-Linux tarafında kullandığınız dağıtım nedir?

-Uzun bir süre Archlinux'u kullandım. Ardından Pardus. Arada pek çok denediğim dağıtımlar oldu ama son 1-2 yıldır Ubuntu kullanıyorum.

-Ubuntu dağıtımı hakkında görüşleriniz nelerdir?

-Linux'a başlamak isteyen arkadaşlara öneremediğim bir dağıtım. Gerçekten 20 dakika içerisinde sorunsuzca kurulup, kullanıma hazır hâle geliyor. Bu nedenle Ubuntu ile Linux öğrenmek bence zor. Bana Linux'u öğreten ve hâlâ daha öğretmeye devam eden şey, hatalardır. Linux öğrenmek için sorunlar/hatalar ile karşılaşmak gerekir. Bu hataları çözerken, alakalı veya alakasız birçok şey okur insan. İşte Linux öğrenmeninde başladığı yer burasıdır. Bu durum haricinde Ubuntu kullanması zevkli, hemen hemen aradığınız her şeyin paketini bulabidiğiniz –benim de tercih etme sebebim bu – güzel bir dağıtım.

-NSA'nın çeşitli yazılım ve donanımlara bu yazılım ve donanımları üreten firmaların da desteğiyle koyduğu arka kapılar vs. yardımıyla dünyayı izlemesinin ardından, siber güvenlikle ilgisi olmayan çevrenizdeki insanların kullandıkları işletim sistemi ve yazılımlara güvenlik açısından bakışlarında bir değişiklik oldu mu? Kapalı kaynak yazılımlara olan güvenirlikleri azaldı mı?

-İnsanlar artık dijital ortamda izlenildiklerinin farkındalar. Bu güzel bir durum ama üniversitelerde "Oracle ile Veri tabanı Uygulamaları", "C# ile Nesne Yönelimli Program-

56. Sayı | SUDO E-Dergisi

sudo.ubuntu-tr.net

lama" veya "MsSQL ile Veri Tabanı Tasarımı" gibi dersler verilirken, özgür olmayan teknolojilere karşı güvenleri maalesef çok önemli bir konu olmuyor. Bilişim sektörüne insan yetiştiren bölümlerdeki öğrenciler bu durumdavken, çevremizdeki insanların "Kapalı kaynak koda güvenmiyoruz." demelerini bekleyemiyorum maalesef. Bardağın dolu tarafı ise bu tutum değişmekte. Akademik Bilisim veya Linux Yaz Kampı etkinliklerine her sene gelen başvuru sayısı artıyor. Umarım daha da artacaktır.

-Mehmet İNCE'nin siber güvenlik alanında büyük bir hedefi var mıdır?

-Teknik çalışmaları, araştırmaları seven bir insan oldum. Her zaman var olacak ve hiçbir zaman değişmeyecek ilk hedefim; bilmediğim her şeyi öğrenebilmek. İkinci ise, gerçekleştirebilecek hedefim henüz zamanı ve özveriyi bulamamış olsamda Kernel içerisinde grep -R 'mehmet ince' komutunun sonuç dönmesidir.

-Son olarak, bilgisayar başında olmadığı vakitlerde neler yapar Mehmet İNCE?

-Bilgisayardan uzak kaldığım zamanların tamamı dostlar, arkadaşlar ve aile ile gecirdiğim zamanlardan oluşmakta. Ama son iki yıldır hatırladığım tek tatil, geçen sene gittiğim Kıbrıs Siber Güvenlik Konferansı' ydı. Ben "güvenlik uzmanı" mesleğini işim olarak göremiyorum. Benim için bir hobi. Yaptığınızda gerçekten mutlu olduğunuz bir hobiniz ile profesyonel iş -hayatınızın aynı olması gerçekten çok güzel bir şans.

Mehmet İNCE'ye: Twitter üzerinden @mmetince, E-posta üzerinden mehmet@mehmetince.net

Web üzerinden ise mehmetince.net adresleinden ulaşabilirsiniz.

Şayet bir sinefilseniz ve yaşadığınız şehirde bir sinema salonu yoksa çareniz çevrimiçi sinema platformları oluyor. Ama maalesef Ubuntu üzerinden bunlara ulaşmak pek mümkün değil(di). Pipelight'a kadar...

Sinemaseverler için internet bir derya tahmin edersiniz ki. Aklınıza kötü şeyler getirmeyin, legal ortamlardan bahsedeceğim. Cevrimici sinema platformlarından; MUBI, Netflix, DigiturkPlay ya da Digiturk DilediğinYerde gibi... Ancak bir Ubuntu kullanıcısıysanız (ya da herhangi bir Linux dağıtımı kullanıyorsanız) bu ortamları kullanmak pek de kolay olmuyor. MUBI'den yana bir sıkıntımız yok gerçi, Shockwave yeterli onun için; ama diğer ortamlara gelince karşımıza çıkan "Microsoft Silverlight'ı kurun" uyarısı, ufak çapta bir sinir krizi geçirmek için yeterli oluyor ("O kadar para verdim, izleyemeyecek miyim yani?" düşüncesi takdir edersiniz ki sinir bozucu.). Şu an sonlandırılmış bir proje olan Moonlight zamanlarına yetişemedim ben, ama size Pipelight'ı anlatacağım.

Günlerden bir gün yine Lubuntu üzerinde Netflix'ten film izlemeye çalışırken, "Yahu her şeyi yaptınız, bir şu Silverlight'a çözüm bulamadınız!" diye söylenirken keşfettim ben Pipelight'ı. Peki ne yapıyor Pipelight? Silverlight'ı sisteminize kuruyor (Ne sihirli bir cümle bu, bir bilseniz.. :)). Böylece siz çevrimiçi yayın yapan Netflix, DigiturkPlay, denemedim ama sanırım Tivibu gibi platformlara Firefox, Chromium ya da Midori tarayıcınızdan ulaşabiliyorsunuz.

Pipelight'ın sitesinde "almost perfectly" demişler, açıkyüreklilikle yapılan bir itiraf bu. Çok da kararlı çalıştığını söyleyemeyiz belki, ama işimizi görüyor mu? Evet. Sadece biraz uğraştırıyor.

"Pipelight, Silverlight 5.0'i nasıl kuruyor?" derseniz şöyle bir teknik açıklama yapılmış sitesinde, onu paylaşayım:

"Pipelight iki bölümden oluşuyor: Birincisi tarayıcınıza yüklenen Linux kütüphanesi, diğeri de Wine'da başlayan bir Windows programı. Windows programı, yani called pluginloader.exe, bir tarayıcı gibi davranarak Silverlight DLL'lerini yüklüyor. Silverlight uygulaması gerektiren bir sayfa açtığınız zaman kütüphane, tarayıcınızdan Windows sürecine tüm komutları yolluyor ve tarayıcınız ile Silverlight arasında bir köprüymüş gibi davranıyor. Bu işlemler süresince sisteminizde herhangi bir yavaşlama söz konusu olmuyor, oynattığınız ses ve videolarda da herhangi bіг problemle karşılaşmıyorsunuz."

-Kurulum

Kurma işlemine başlamadan önce tarayıcınızı kapatmanızı şiddetle tavsiye ediyorum. Sonra hata verip yoruyor insanı.

içindekiler

Ceren Calıcı

3. Ardından aşağıdaki komutu uçbirimde yürüterek Silverlight eklentisini kurun:

Öntanımlı olarak Silverlight 5.1'i kuruyor bu komut, siz dilerseniz aşağıdaki komutla farklı bir sürümü kurabilirsiniz. Mesela Silverlight 5.0'ı:

[Kod]

Kod]

sudo pipelight-plugin --disable silverlight --enable silverlight5.0

Pipelight ayrıca Adobe Flash'ın Windows sürümüne de destek vermeye başlamış. Bunun için de aşağıdaki komutu uygulamanız yeterli:

pipelight-plugin --enable flash

Pipelight'ın uğraştırıcı kısmı şu (belki de benim yapamadığım kısmıdır): Sağlıklı bir şekilde çalışabilmesi için tarayıcıdaki diğer flash eklentilerini devre dışı bırakmak gerekiyor. Sadece Silverlight eklentisi etkin olup diğer eklentilerin devre dışı olmadığı durumlarda "Eklenti kurulamadı" diye bir hata veriyor. Yani o çok sevdiğiniz platformlardaki yayınları izlemek için chrome://plugins sayfasını ara ara ziyaret etmek gerekiyor. Tabii bu anlattıklarım Chromium için gerçerli.

						· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·
⊢ → C	chrome://plugins					
Uygulamala	ir 🛞 Başlangıç (çene	twww.turka	nime.tv 📀 SI	umbleUpon —	a: Ceren's TeknoKe	🔵 OMG! Ubuntu! U
	video/quicktime	Quicktime		.mp4		
	video/quicktime	Quicktime - Session D		.sdp		
	appreason/x-quicksinepiayer	Quickanne				
Itkinlestir	Her zaman izin veriliyor					
Adobe Flash Pla	iyer - Sürüm: 11.2 r202 (Devre d	lişi)				
shockwave Flash	h 11.2 r202					
Surim	11.2 r202					
Konum:		bflashplayer.so				
Tür:	NPAPI					
	Etkinlestic					
MIME türleri:	MIME türü	Açıklama	Dosya uzantıları			
	application/x-shockwave-flash	Shockwave Flash	.swf			
	application/futuresplash	FutureSplash Player	.spl			
Itkinlestir	Her zaman izin veriliyor					
Silverlight Plug	-In					
5.1.30214.0						
Adı:	Silverlight Plug-In					
Açıklama:	5.1.30214.0					
Kopum	/usr/lib/pipelight/libpipelight-	silverlight5 1 so				
Tür	NPAPI	invertigites. 1.30				
	Devre disi birak					
MIME türleri:	MIME türü Açı	klama Dosya uzantila	n			
	application/x-silverlight np	trl scr				
	application/x-silverlight-2					
Devre disi birak	🔲 Her zaman izin veriliy	or				
DivX Browser P	lug-In (Devre disi)					
Gecko Media Pla	wer 1.0.4					
uideo Disuer Dis	a in fac QuickTime, DesiDiaune	and talindenus Adorfia D		MOINING		
Adv	gin for Quick time, RealPlayer	and windows Media P	tayer streams usin	10 Metayer		
Aciklama:	Gerko Media Player 1.0.4					
Pagintanina.	Sector Health Harter					
	Video Player Plug-in for Quick	Time, RealPlayer and	Windows Media I	Player streams using M	Player	
Surum						
Konum:	/usr/lib/mozilla/plugins/gecko	-mediaplayer-dvx.so				
TUR	NPAPI					
	Etkinlestir					

Bunun haricinde Pipelight'ınızı güle güle kullanabilirsiniz. Pipelight'ı Netflix, DigiturkPlay ve Digiturk DilediğinYerde'de denedim ben. Farklı platformlarda kullananlar görüşlerini bizimle paylaşırlarsa memnun oluruz.

İyi seyirler... :)

Linux kullanıcısı Photoshopseverlere güzel bir haberimiz var. Birkaç komut ile GIMP'i Photoshop'a benzetebilirsiniz.

Özellikle geçmişte Photoshop kullanan kişilere yardımcı olacak bir düzenlemeden bahsedeceğiz. Martin Owens'in hazırladığı derleme ile GIMP 2.8'i bazı özellikleri bakımından Adobe Photoshop'a benzetmek mümkün.

GIMP'in arkaplan renginin yanı sıra araç kutusu simgelerini ve klavye kısayollarını da Photoshop gibi kullanmayı sağlayan bu derleme, sadece GIMP 2.8 ile kararlı çalışmaktadır. Denendiğinde GIMP 2.9'da klavye kısayollarının işe yaramadığı görülecektir.

Aşağıda hem 2.8 hem de 2.9 için yapmanız gerekenler anlatılmıştır. İstediğinizi deneyebilirsiniz ama GIMP 2.9 için yukarıdaki notu göz ardı etmemenizi tavsiye ederiz.

Kurulum

1. Öncelikle şu adresten GIMP Photosop Tweaks zip dosyasını indirin:

http://doctormo.deviantart.com/art/Gimp-2-8-Photoshop-Tweaks-432736644

2. GIMP'i kapattıktan sonra şu anki GIMP konfigürasyonunuzun yedeğini oluşturun.

- GIMP 2.8 için: mv ~/.gimp-2.8 ~/.gimp-2.8.old - GIMP 2.9 ve üstü için: mv ~/.config/GIMP/2.9 ~/.config/GIMP/2.9.old 3. Şimdi GIMP Photoshop'u kurun. - GIMP 2.8 için: İndirdiğiniz arşiv dosyasını ev dizinine cıkararak kolayca yapabilirsiniz.
- GIMP 2.9 ve üstü için: İndirdiğiniz arşiv dosyasını ~/.config/GIMP/ içine kopyalayın, ardından dosyayı

Ceren Çalıcı

arşivden çıkarın. (Bu dosyalar gizli olduğu için CTRL + H ile gizli dosyaları görebilirsiniz.) Çıkardığınız dizinin adı ".gimp-2.8" olacaktır. Bunu "2.9" olarak değiştirin. Şimdi ~/.config/GIMP/2.9 dosyanız oluşmuş olmalı.

Değişiklikleri Geri Almak

Şayet yaptığımız değişiklikleri geri almak istersek orijinal GIMP konfigürasyonunu yedeklediğimiz için bu işlem de çok kolay olacaktır.

Kod]

- GIMP 2.8 için:

rm -r ~/.gimp-2.8 mv ~/.gimp-2.8.old ~/.gimp-2.8

- GIMP 2.9 ve üstü için:

rm -r ~/.config/GIMP/2.9 код Э mv ~/.config/GIMP/2.9.old ~/.config/GIMP/2.9

webupd8

Oracle Java 8'i duyuralı epey olmuştu. Java ve JDK 8. versiyonu PPA sayesinde paket yöneticisi ile kurmak mümkün. Kurulum için gerekli dosyaların indirilmesi ve kurulum işlemlerinin tümünü otomatik hale getirmek için devamını okuyabilirsiniz.

Malumunuz Oracle Java 8 artık kararlı. Aşağıda, Ubuntu/Linux Mint'te PPA deposu aracılığıyla nasıl kurulacağına dair yönergeler bulacaksınız. PPA, 32 bit ve 64bit'in yanı sıra ARM (ARM v6/v7 Hard Float ABI – Oracle'ın sitesinde indirilebilir JDK 8 ARM Soft Float ABI arşivi bulunmuyor.) için de JDK8'i destekliyor.

Hatırlatma olarak, WebUpd8 Oracle Java PPA'sı Java ikiliklerini değil, sadece Oracle Java 8'i otomatik olarak indirip kuran bir betik içeriyor. Her şey otomatik olarak yapılıyor ve böylece güncelleme yöneticisi üzerinden JRE8 ve Java tarayıcı eklentisini içeren JDK8 için güncellemeleri alıyorsunuz.

Oracle Java yükleyicinin alfa olduğuna ve hiçbir garantisi olmadığına da dikkatleri çekmek gerekiyor. Kurup kullanma riski size aittir. Eğer internet hizmeti sağlayıcınız (ISP) ya da yönlendiriciniz Oracle Java 8 indirme sunucuları tarafından kullanılan portları engelliyorsa, kurulum başarısız olabilir.

Diğer bir önemli not: Ubuntu 13.04 artık Canonical tarafından desteklenmiyor: Yani bu sürüm için güvenlik güncellemeleri olmayacak ve Launchpad PPA'larına yeni paket yüklenmesine izin verilmemektedir; bu yüzden PPA'daki Ubuntu 13.04 sürümü için olan JDK8 eski ve desteklenmemektedir! Bunun yerine Oracle Java 7 kurmak isteyebilirsiniz, şu bağlantıya bir bakın (Ubuntu 14.04, 13.10 ve 12.04). Debian kullanıcıları ise kurulum yönergelerini aşağıdaki makalede bulabilirler:

Ubuntu/ Linux Mint'te Oracle Java 8 (JDK8 ve JRE8) Kurulumu

😣 😑 🗉 ubuntuki@ubuntuki-Lenovo-G560: ~			
HTTP isteği gönderildi, cevap bekleniyor 302 Moved Temporan Yer: http://download.oracle.com/otn-pub/java/jdk/8u5-b13/jdk-& z?AuthParam=1399415644_2ee680a3ab3ed338eb402b4511a84fb9 [izleg	rily Bu5-l yen]	inux-x	64.tar.g
2014-05-07 01:32:04 http://download.oracle.com/otn-pub/ja	ava/j 40264	dk/8u5	i-b13/jdk ufbq
download.oracle.com (download.oracle.com)[23.212.109.146]:80 k	bağla	niliya	or bağ
lantı kuruldu.			
HTTP isteği gönderildi, cevap bekleniyor 200 OK			
Uzunluk: 159008252 (152M) [application/x-gzip]			
Kayıt yeri: `jdk-8u5-linux-x64.tar.gz'			
өк	1%	825K	3m4s
3072K	3%	847K	2m58s
6144К	5%	849K	2m54s
9216K	7%	834K	2m51s
12288K	9%	844K	2m47s
15360К	11%	849K	2m43s
18432K	13%	842K	2m39s
21504K	15%	849K	2m35s
24576К	17%	848K	2m31s
27648K	19%	849K	2m28s
30720K	21%	847K	2m24s
33792К	23%	848K	2m20s
36864K			

jstat (jstat) sağlamak için otomatik kip durumunda update-alternatives: /usr/lib/jvm/java-8-oracle/bin/jstatd kullanılarak /us /jstatd (jstatd) sağlamak için otomatik kip durumunda update-alternatives: /usr/lib/jvm/java-8-oracle/bin/jvisualvm kullanılarak bin/jvisualvm (jvisualvm) sağlamak için otomatik kip durumunda update-alternatives: /usr/lib/jvm/java-8-oracle/bin/native2ascii kullanılar sr/bin/native2ascii (native2ascii) sağlamak için otomatik kip durumunda update-alternatives: /usr/lib/jvm/java-8-oracle/bin/rnic kullanılarak /usr/ mic (rnic) sağlamak için otomatik kip durumunda update-alternatives: /usr/lib/jvm/java-8-oracle/bin/sethalver kullanılarak bin/schemagen (schemagen) sağlamak için otomatik kip durumunda update-alternatives: /usr/lib/jvm/java-8-oracle/bin/sethalver kullanılarak bin/serialver (serialver) sağlamak için otomatik kip durumunda update-alternatives: /usr/lib/jvm/java-8-oracle/bin/sethalver kullanılarak /usr wsgen (wsgen) sağlamak için otomatik kip durumunda update-alternatives: /usr/lib/jvm/java-8-oracle/bin/wsimport kullanılarak /usr wsgen (wsgen) sağlamak için otomatik kip durumunda update-alternatives: /usr/lib/jvm/java-8-oracle/bin/wsimport kullanılarak /usr wsgen (wsgen) sağlamak için otomatik kip durumunda update-alternatives: /usr/lib/jvm/java-8-oracle/bin/sein/wsimport kullanılarak /usr /u/seimport (swimport) sağlamak için otomatik kip durumunda update-alternatives: /usr/lib/jvm/java-8-oracle/bin/sein/sein/sein/sein/sein/sein/sein/se	r/bin /usr/ ak /u bin/r /usr/ /usr/ /bin/ usr/b in/xj
Uracle JDK 8 installed update-alternatives: /usr/lib/jvm/java-8-oracle/jre/lib/amd64/libnpjp2.so k ılarak /usr/lib/mozilla/plugins/libjavaplugin.so (mozilla-javaplugin.so) sa k için otomatik kip durumunda Oracle JPE 8 browser nlugin installed	ullan ğlama

🏠 içindekiler

Alev Erzurumlu

Yükleyici size Oracle Java 8'i (Java JDK, JRE ve Java tarayıcı eklentisiyle birlikte) sağlıyor.

Bununla birlikte, salt Oracle JRE'yi kuramazsınız – PPA tüm Oracle JDK8 paketini sağlar.

PPA'mız Ubuntu 14.04, 13.10 ve 12.04 'ü desteklediği gibi ona karşılık gelen Linux Mint sürümlerini de destekliyor. PPA'yı ekleyin ve Oracle Java 8'i aşağıdaki komutları kullanarak kurun:

Kurduktan sonra, uçbirimde "java -version" yazın ve uçbirim çıktısı aşağıdaki gibi olması gerekir:

ubuntuki@ubuntuki-Lenovo-G560:~\$ java -version java version "1.8.0_05" Java(TM) SE Runtime Environment (build 1.8.0_05-b13) Java HotSpot(TM) 64-Bit Server VM (build 25.5-b02, mixed mode)

Ya da "javac -version":

ubuntuki@ubuntuki-Lenovo-G560:~\$ javac -version javac 1.8.0_05 ubuntuki@ubuntuki-Lenovo-G560:~\$

Otomatik Kurulum (Otomatik Lisans Kabulü)

Yükleyici, kuruluma başlamadan önce Oracle lisansını kabul etmenizi gerektiriyor ki bu bir defalık gereken bir durum. Herhangi bir sebeple otomatik kurulum gerekiyorsa, Oracle lisansını otomatik olarak kabul etmek için aşağıdaki komutu yürütebilirsiniz:

echo oracle-java8-installer shared/accepted-oraclelicense-v1-1 select true | sudo /usr/bin/debconf-setselections

[Kod]

Oracle Java 8 ve Java 7 Arasında Geçiş Yapmak

İlerleyen günlerde, Oracle Java 7'ye geçiş yapmak isterseniz, aşağıdaki komutu kullanın ("oraclejava7-installer" paketinin kurulu olduğundan emin olunuz.): [Kod]-

sudo update-java-alternatives -s java-7-oracle

Eğer üstteki iki komutu çalıştırırken bazı uyarılar alırsanız, görmezden gelin.

Java ortam değişkenlerinin ayarlanması

Java 8 ortam değişkenlerini otomatik olarak ayarlamak için aşağıdaki paketi kurmalısınız:

sudo apt-get install oracle-java8-set-default

Eğer daha önceden oracle-java6-set-default ya da oracle-java7-set-default kurmuşsanız, oracle-java8set-default kurarken bunlar otomatik olarak kaldırılacaktır (ve ortam değişkenleri Oracle Java 8 için ayarlanacaktır.).

Kaynak: http://www.webupd8.org/2012/09/install-oraclejava-8-in-ubuntu-via-ppa.html

Mobil cihazlardan sonra Viber artık Linux'ta...

Viber ile dünyanın neresinde olursanız olun istediğiniz kişiyle iletişim kurabilirsiniz hem de özgürce. Viber kullanıcıları, metin iletileri, fotoğraf iletileri, video iletileri gönderebilir ve diğer kullanıcılarla konumlarını paylaşabilirler. Kullanıcılar ayrıca iPhone®, Android™, Windows Phone, Blackberry®, Windows®, Mac, Symbian, Nokia S40 ve Bada aygıtları ile 3G/4G ya da WiFi üzerinden bedava HD kalitesinde görüşme yapabilirler. 200 milyondan fazla kullanıcısı ile Viber, sürekli kendisini yeniliyor.

Viber Out uygulaması ile Viber kullanıcıları dünyanın herhangi bir yerindeki bir kişiyi (Viber kullanmıyor olsa bile) arayabilirler. Yalnız bu uygulama şimdilik sadece Android ve iPhone için geçerli. Telefonunuza Viber kurduktan sonra, buraya tıklayarak bir Viber Out hesabı açıyor ve kredi satın alıyorsunuz. Fiyatlar ise şu anda resimde gördüğünüz şekilde.

Turkey - Northern Cyprus 8.9 ¢/min (~0.19TRY) Turkey - Northern Cyprus Mobile 17.9 ¢/min (~0.37TR)	Turkey	3.7 ¢/min (~0.08TRY)
Turkey - Northern Cyprus Mobile 17.9 ¢/min (~0.37TR)	Turkey - Northern Cyprus	8.9 ¢/min (~0.19TRY)
	Turkey - Northern Cyprus Mobile	17.9 ¢/min (~0.37TRY
Turkey - Mobile 17.9 ¢/min (~0.37TR)	Turkey - Mobile	17.9 ¢/min (~0.37TRY

Zaten kullananlar da bilirler Viber, Skype'ın en sıkı rakiplerinden; fakat henüz onun kadar kullanıcıya sahip değil ama yakın zamanda bu açığı kapatması işten bile değil. Viber'den bu kadar bahsettikten sonra gelelim dergimizde konu edilme sebebine. Viber artık Linux bilgisayarlarda da kullanılabiliyor. Bilgisayarınıza kurulumu yapabilmeniz için telefonunuza önceden Viber'i kurmuş ve etkinleştirmiş olmanız gerekiyor. Kurduktan sonra sizden ülkenizi belirlemeniz ve geçerli bir telefon numarası girmeniz isteniyor. Daha sonra kişi bilgisi gireceksiniz, tabii isterseniz bu bilgileri Viber, Facebook üzerinden de alabiliyor. İsminizi de girdikten sonra rehberinize kayıtlı tüm Viber kullanıcıları size listelenecektir. İstediğiniz kişiyle artık görüşme yapabilirsiniz.

Masaüstüne Viber Kurulumu

* Öncelikle bilgisayarımızın sistem ve donanım gerekliliklerini sağlayıp sağlamadığını kontrol edelim.

* Linux için Viber indirelim. (Henüz Ubuntu Yazılım Merkezi'ne eklenmemiş ve sadece 64-bit sistemler için mevcut)

* İndirdiğimiz viber.deb dosyasına çift tıkladığımızda zaten kendiliğinden Ubuntu Yazılım Merkezi'nde açılacaktır.

içindekiler

* Yükle deyip kurulumu başlatalım.

Sayı | SUDO E-Dergisi

.0

* Bizden kuruluma devam etmek için parola isteyecek, onu da girip kurulumu bitiriyoruz.

* Ana Seçke'de Viber yazarak Viber uygulamasını başlatın, karşınıza şu ekran çıkacaktır.

* Evet dedikten sonra sizden telefon numarasınız girmenizi isteyen bir ekran gelecek, buraya numaramızı giriyoruz.

* Telefonuza Viber'den bir ileti gelecek (SMS değil), iletide şöyle deniyor. "Kodunuz: * * * *. Lütfen bu kodu Linux üzerinden girin."

* Bu kodu bilgisayarınızdaki ekranda giriyorsunuz.

Etkinlest	irme		
Cep telefonu jönderildi, ko	nuza bir etki du aşağıya	nleştirme kodu girin:	

.0

* Hepsi bu kadar. Viber artık Ubuntu'nuzda kullanıma hazır.

Biraz da kurulumun ardından yapılabilecek ayarlara göz atalım.

* Viber ayarlarını, uygulamayı açtığınızda sol altta yer alan düğmeye tıklayarak yapabilirsiniz.

Viber Settings	
Basics	Start Viber on system startup
Audio & Video	
Notifications	
Account	
Share Viber	

* Temel bölümünden, resimde de görüldüğü gibi ilk seçeneği işaretleyerek Viber'in başlangıç uygulaması olarak açılmasını sağlayabilir, ikinci seçenek ile de sohbet geçmişinizi kaydedebilirsiniz.

8 Viber Settings		
Basics	Video Input	Lenovo EasyCamera
Audio & Video	Audio Input	Tümleşik Ses Sistemi Analog Stereo
Account	Audio Output	High Definition Audio Controller Digital Stereo (HDMI
Share Viber	Output volume	
		OK Cance

* Ses ve Video bölümünde ise yine resimde görüldüğü gibi kamera ve ses ayarlarınızı yapabilirsiniz.

😣 Viber Settings		
Basics Audio & Video Notifications Account Share Viber	Show notifications for Messages & Calls Calls Only Play sounds for All Messages & All Calls Aggregated Messages & All Calls Calls Only	
		OK Cance

* Bildirimler bölümünde ise resimdeki bilgisayar ekranı üzerinde dikdörtgenler görüyorsunuz, farenizle Viber bildirimlerinizin ekranınızın neresinde görünmesini istiyorsanız orayı seçin, bu ayarlama seçeneğini kendi adıma çok beğendim.

* Hesap ayarlarından ise bilgisayarınızdaki Viber uygulamasını devre dışı bırakabilirsiniz.

Keyifli sohbetler...

Kaynak: http://www.viber.com/

Ubuntu üzerinde görsel olarak SVN sunucusuna bağlanarak, görsel olarak projelerinizi yönetin.

"SVN Nedir?" şeklinde giriş yapabiliriz yazıya. Fakat aslında yazıyı SVN'in ne olduğunu bilenler için yazmayı hedefliyorum. Çünkü SVN'e detaylıca girmeyip SVN işlemlerimizi SVN Workbench uygulaması aracılığı ile yapmayı anlatacağım. Tabii hiç fikri olmayan arkadaşların da en azından yazıyı takip edebilecek kadar fikir sahibi olması kötü olmaz.

SVN, Subversion'ın kısaltmasıdır. Bir versiyon takip sistemidir. Neyin versiyonunu takip etmemiz gerekir? İstediğimiz şeyin versiyonunu/sürümünü takip edebiliriz, bu bize kalmış. Fakat pratikteki genel kullanımı birden fazla kişinin geliştirdiği projelerde kod ve doküman takibidir.

Versiyon takip sistemlerine neden ihtiyaç duyulmuştur diye düşündüğümüzde, birden fazla kişi aynı projede çalıştığında klasik bazı sorunlar baş göstermektedir. Örneğin iki kişi aynı dosya üzerinde aynı zamanlarda değişiklik yaptığında, birinin diğerini ezmesi, bir kişi bir dosya üzerinde değişiklik yaptığında diğer kişiler tarafından bu değişikliğin takip edilmesi gibi sorunlar başta olmak üzere saymaya gerek bile duymadığım birçok sorunun çözümünde faydası vardır. Bu nedenle kişisel olarak ya da kurumsal olarak geliştirilen projelerin artık çoğu bu gibi versiyon takip sistemleri üzerinden yürütülmektedir. Bu saydığımız ve saymadığımız faydalar aslında projede bir kişi varsa dahi avantaj sağladığı için tek kişilik projelerde de kullanışlı ve yaygındır. Örneğin geliştirici bir kod üzerinde yaptığı değişikliği versiyon takip sistemi loglarından rahatlıkla bulabilir, bir önceki versiyon ile

yaptığı revizyonu kıyaslayarak ne yaptığına, neden yaptığına ve yorumlara da dikkat eden (yaptığı değişikliklerde loglamaya önem veren) birisi ise anında ulaşabilir.

SVN de artık Apache'nin sahip olduğu (http://subversion.apache.org/) bir versiyon takip sistemidir. "SVN Workbench" de SVN için bir arayüzdür.

Bahsedilen sorunları aşmak için genel mantık şudur: Projenin aslı bir sunucuda (SVN Server) saklanır. Projeye dahil olmak isteyen kişiler, SVN istemci uygulamalar aracılığı ile projeyi kendi yerellerine alırlar (Jargondaki ismi ile "checkout" işlemi yaparlar.) ve kendi yerellerinde projenin bir kopyasını çıkartmış olurlar. Böylelikle kullanıcılar ya da geliştiriciler yapacakları değişiklikleri öncelikle kendi yerellerinde yaparlar ve yaptıkları değişikliklerden emin olduktan sonra onaylarlar (Jargondaki ismi ile "commit" işlemi uygularlar.). Onaylama işlemi ile yapılan şudur: Kullanıcı projenin kopyasını kendi yereline almıştı, burada değişiklikler yaptı ve onayladı yani kendi değişikliklerini SVN Sunucusuna iletti. Bu aşamadan işleminden sonra yani onaylama sonra farklı kullanıcılar proje kopyasını yereline alırsa, yani yine jargondaki ismi ile "checkout" işlemi uygularsa, az önce değişiklik yapıp, yaptığı değişikliği sunucuya ileten kullanıcının değişikliklerini de kendi yerellerine almış olurlar. Ya da bir kullanıcı değişiklikler onaylanmadan önce zaten kendi yereline almışsa eğer yerelindeki mevcut projeyi güncellemesi gerekir, buna da jargonda "svn update" diyoruz, bu işlem sonunda projeler güncel

olur ve herkesin yerel projesi senkronize edilmiş olur.

Aslında bu bahsettiklerim jargondan ziyade svn komutları gibi de düşünülebilir. Temel prensip bunun üzerine kuruludur, bu metod ile herkes projesini güncel tutar. Yerelde yapılan değişiklikler onaylanırken de yorumlar eklenir/eklenebilir/eklense iyi olur. Eklense iyi olur çünkü bir kişi bir değişiklik yaptığında diğer ekip üyeleri projelerini güncellediğinde "Bu değişiklik nedir?" sorusuna anında yanıt almış olurlar.

Burada kullanıcıyı zorlayan kısım svn'in aslında komut satırı uygulaması olmasıdır. Örneğin bir projeyi SVN Sunucusundan yerelimize almamız gerektiği zaman

[Kod]

[Kod]

semetey@ubuntu:~/Documents\$ ls -l semetey@ubuntu:~/Documents\$ svn checkout https://192.169.2.70/svn/sudo

- A sudo/Model
- A sudo/Gelistirme
- A sudo/Gelistirme/SQL
- A sudo/Gelistirme/Yedekleme
- A sudo/Dokumanlar
- A sudo/Model/SUDO_ER.png
- A sudo/Gelistirme/SQL/sudo_db_4_dml_icerik- yazilar_postgres.sql
- A sudo/Gelistirme/SQL/sudo_db_control_scripts.sql
- A sudo/Gelistirme/SQL/sudo_db_0_ddl_postgres.sql
- A sudo/Gelistirme/SQL/sudo_db_3_dml_yazarlar_postgres.sql
- A sudo/Gelistirme/SQL/sudo_db_2_dml_sudo_postgres.sql
- A sudo/Gelistirme/SQL/sudo_db_verileri_okuma.sql
- A sudo/Gelistirme/SQL/sudo_db_1_dml_dims_postgres.sql
- A sudo/Gelistirme/SQL/sudo_db_eski_veri_dorgulama_postgres.sql
- A sudo/Gelistirme/Yedekleme/sudo_db_backup_script.sh
- A sudo/BeniOku.txt
- A sudo/Dokumanlar/FAZ1_VERI_KONTROL_ISLEMLERI.txt
- A sudo/Dokumanlar/YAPILACAKLAR_LISTESI.txt
- A sudo/Dokumanlar/VERI_TABANI_VE_BILESENLERI.txt
- A sudo/Dokumanlar/ESKI_VERININ_SISTEME_ALINMASI.txt
- A sudo/Dokumanlar/SUDO_IHTIYAC_ANALIZI.txt
- A sudo/Dokumanlar/ILK_VERILER.ods
- Checked out revision 38.

şeklinde bir komut girmek gerekiyor. İlk başta attığım ls'i bilerek attım, görüldüğü gibi ls çıktısı dönmüyor. Fakat svn komutunu verdikten sonra;

semetey@ubuntu:~/Documents\$ ls -l total 4

drwxrwxr-x 6 semetey semetey 4096 May 11 11:41 sudo

Görüldüğü gibi sudo isminde bir dizin oluştu ve içeriği şu şekilde.

semetey@ubuntu:~/Documents\$ ls -l sudo total 24 -rwxrwxr-x 1 semetey semetey 8218 May 11 11:41 BeniOku.txt drwxrwxr-x 2 semetey semetey 4096 May 11 11:41 Dokumanlar drwxrwxr-x 4 semetey semetey 4096 May 11 11:41 Gelistirme

drwxrwxr-x 2 semetey semetey 4096 May 11 11:41 Model

Burada yaptığım işlem aslında yukarıda anlattığım gibi. SVN sunucuda bir proje vardı ve ben bunu yerelime aldım. Yerele alma işlemini ise "svn checkout" ile yaptım. Bu sadece projeyi alma işlemi, bunun dışında yazının ilerleyen bölümlerinde değineceğimiz gibi birçok özellik var SVN'de ve kullanıcılar için bu komutları hatırlamak ve uçbirimden takip etmek her zaman kolay olmayabiliyor ya da her kullanıcı için kolay olmayabiliyor diyelim.

Bu yazıyı da bu nedenle yazdık, uçbirimle uğraşmak istemeyen kullanıcılar için. Görsel arayüzle bağlanılsın ve bir iki tık ile işlemler hâlledilsin. Bu işlem için birçok arayüz uygulaması vardır ya da var mıdır bilmiyorum öyle sanıyorum en azından, ben kendi kullandığımı anlatacağım. Windows tarafında bu işlem için en çok rağbet gören uygulama TortoiseSVN. Gerçekten inanılmaz kolaylaştırıyor işleri. Bizim tarafta ise ilk göze çarpan uygulamalardan bir tanesi SVN Workbench...

Yaptığım girizgâhta belirttiğim için SVN Workbench nedir diye tekrar tanımlamayacağım. Yazılım merkezine SVN yazdığınızda dahi karşınıza gelecektir, görseldeki gibi:

Sistem dilinize göre yükle/install vs. deyip sisteminze kurunuz. Kendisi otomatik olarak Unity'ye

sudo.ubuntu-tr.net

Semetey Coşkun

eklenecektir. Uygulamayı çalıştırınız. Şöyle bir ekran karşılamalı sizi:

Bu aşamadan sonra "Next" dediğinizde, bağlanmak istediğiniz repo için kullanıcı adı ve şifre gerekli kılınmışsa size bir açılır pencere ile bu sorulacaktır. Kullanıcı adı ve şifrenizi de girip ilerleyiniz. Sonraki adımda ise projeyi yerelinizde hangi dizine almak istediğiniz sorulacaktır. Projeyi indirmek istediğiniz dizini seçiniz, ben doğrudan Documents altında indirdim ama siz Documents/sudo gibi bir alt dizine indiriniz, karışıklık olmaması açısından:

😣 Add Project				
	Create new Working Copy			
Working copy Path:	/home/semetey/Documents Browse			
Subversion URL:	https://192.169.2.70/svn/sudo			
	< Back Next > Cancel			

Görüldüğü gibi, ilk bakışta herhangi bir izlenim uyandırmayan bir uygulama. Hemen kullanmaya başlayalım. Uygulama menülerinden "Projects -> Add" şeklinde ileriyoruz ve şöyle bir ekran karşılıyor bizi:

😣 Add Project		
Working	Сору	
Use existing Working copy directory		
	< Back Next >	Cancel
	Next?	concer

Doğrudan "Next" diyoruz ve bir sonraki adımda SVN URL'imizi giriyoruz. Ben kendim örnek URL giriyorum, sizin tabii test edebilmeniz için kendi URL'inizi girmeniz gerekecek.

😣 Add Project			
	Select Subver	sion URL	
Subversion URL:	https://192.169.2.70/svn/sudo		
		< Back Next >	Cancel

Bir sonraki adımda ise projeyi yerelinizde hangi isimle saklamak istediğinizi yani "Bu projeyi SVN Workbench uygulamasında hangi isimle görmek istiyorsunuz?" diye soracaktır, dilediğiniz ismi giriniz, genelde sunucu ile aynı ismi girmek iyi bir pratiktir. Bu aşamalardan sonra şöyle bir ekran elde etmeniz gerekli:

300	https://192.169.2.74/svn/sudo //home/semetey/Documents	
	Norse 2	
	State Name Date Rev Author Type	

Kırmızı ile yazılan uyarıyı okursanız burada yapmamız gereken işlemi söylüyor aslında. "Proje ayaları tamam artık SVN Checkout işlemini yapabilirsiniz," diyor kısacası. İlgili işlemi projeyi sağ tıklayarak yapabiliyoruz:

	https://192.169.2.70/vvry/sudo		/home/semetey/Documents	
	Name 1			
ITWOVE BASE	State Name	Date Rev Author Type		
	Use the Checkout command to fetch fi			
heckout 🔥				
heckout to				
elete				
roject Settings				
wlete Project				

☆ içindekiler

Artık SVN Workbench uygulamasından dosya tarayıcı gibi projemizi dolaşabiliyoruz. Örneğin oluşturuduğum sudo dizinindeki Gelistirme/SQL alt dizinine gittiğimde ve isme göre sıraladığımda şu şekilde bir görünüm elde ediyorum:

Dokumanlar * Gelatime \$00. Yedekleme Model	Name 1 State Name sudo db 0 ddl postores.sol				
SQL Yedekleme Model	State Neme sudo do 0 del postgres.sol				
nedekleme Model	sudo do 0 del postares sol	Dete	Rev Author	Type	
Model		28-Mar-2014 17:53:49	15 semetey	file	
	sudo do 1 dml dims postgres.sql	26-Apr-2014 18:43:11	36 cagriemer	file	
	sudo_c0_2_dml_sudo_postgres.sql	28-Mar 2014 17:54:43	17 servetey	file	
	sudo_db_3_dml_yazarlar_postgres.sql	26-Apr-2014 18:43:11	36 cagriemer	nie	
	sudo_db_4_dml_icerikyazilar_postgr	09-May 2014 15:14:19	38 cagriemer	nie	
	in solo do concrete contrates poste	28444-2014 17.38.08	A continued	file	
	auto do uni en organia porqui	26-601-2014 18:42:11	M carriemer	file	
eam/seamt ay/Dorsensite/Spiletline/ Smm/seamt ay/Dorsensite/Spiletline/ Smm/seamt ay/Dorsensite/Spiletline/ Smm/seamt ay/Dorsensite/Spiletline/ smm/seamt ay/Dorsensite/Spiletline/ smm/seamt ay/Dorsensite/Spiletline/ smm/seamt ay/Dorsensite/Spiletline/ smm/seamt ay/Dorsensite/ Spiletline/ Spile	GJ and Johnson et al., as plate and SA reads, S.S. S.S. Lawsport, spil GJ and Johnson, S. S. Sand, Lawsport, spil GJ and Johnson, Johnson, Jones Johnson GJ and Johnson, Johnson, Jones Johnson, Sand GJ and Johnson, Johns	res.sql sql		4	
een / seart ay/Documents //milatime// eme / seart ay/Documents //milatime/ / searce ay/Documents //milatime/	GL/audo_dB_cont of_set(pts.ed) GL/audo_dB_cdl_point(pes.ed) GL/audo_dBddl_point(pes.ed) GL/audo_dB_cdl_sdl_point(pes.ed) GL/audo_dB_cdl_sdl_point(pes.ed) GL/audo_dB_cdl_sdl_point(pes.ed) GL/audo_dB_cdl_point(pes.ed) GL/audo_dB_cdl_point(pes.ed) GL/audo_dB_cdl_point(pes.ed) GL/audo_dB_cdl_point(pes.ed)	res.sqi sql sql sh		4	
and / dealer ary / Doc search & (Doc) a a and / doc / dealer & / Doc search & (Doc) a a a and / doc / dealer & / Doc search & (Doc) a a a a b doc) end / dealer & / Doc search & (Doc) a a a b doc) end / dealer & / Doc search & (Doc) a a a b doc) end / dealer & / Doc search & (Doc) a a a b doc) end / dealer & / Doc search & (Doc) a a a b doc) end / dealer & / Docs doc a a a b doc) end / dealer & / Docs doc d a a b doc) end / dealer & / Docs doc d d a a doc) end / dealer & / Docs doc d d a d d d d d d	CL/sub_db_entrol_set/pts.sql CL/sub_db_db_db_entrolsets CL/sub_db_db_db_entrolsets CL/sub_db_entrolsets CL/sub_db_entrolsets CL/sub_db_entrolsets CL/sub_db_entrolsets CL/sub_db_entrolsets CL/sub_db_entrolsets CL/sub_db_entrolsets CL/sub_db_entrolsets CL/sub_db_entrolsets CL/sub_db_entrolsets CL/sub_db_entrolsets CL/sub_db_entrolsets CL/sub_db_entrolsets CL/sub_db_entrolsets CL/sub_db_db_entrolsets CL/sub_	res.sqi sqi pottres.sqi sh		4	
new / newski wy/Divisional a //mil at i me/for med / newski wy/Divisional a //mil at i me/for med / newski wy/Divisional a //mil at i me/for med / newski wy/Divisional a //mil at i me/ me/ newski wy/Divisional a //mil at i me/ me/ newski wy/Divisional a //mil at i me/ me/ newski wy/Divisional a //mil at i me/ me/ newski wy/Divisional a //mil at i me/ me/ newski wy/Divisional a //mil at i me/ me/ newski wy/Divisional a //mil at i me/ me/ newski wy/Divisional a //mil at i me/ me/ newski wy/Divisional a //mil at i me/ me/ newski wy/Divisional a //mil at i me/ me/ newski wy/Divisional a //mil at i me/ newski wy/Divisional at //mil at i me/ newski wy/Divisional at //mil at i me/ newski wy/Divisional at //mil at i me/ newski wy/Divisional at //mil at i me/ newski wy/Divisional at //mil at i me/ newski wy/Divisional at //mil at i me/ newski wy/Divisional at //mil at i me/ newski wy/Divisional at //mil at i me/ newski wy/Divisional at //mil at i me/ newski wy/Divisional at //mil at i me/ newski wy/Divisional at //mil at i me/ newski wy/Divisional at //mil at i me/ newski wy/Divisional at //mil at //mil at //mil at //mil at //mil at //mil at //mil at //mil at //mil at //mil at //mil at //mil at //mil at //mil at //mil at //mil at //mil a	CL/sudu_dL_control_support CL/sudu_dL_control_support CL/sudu_dL_control_support CL/sudu_dL_cont_protection CL/sudu_dL_cont_prote	res.eqi eqi eqi edi bh		b	
ame / amout any / Torusaments / (as) [in 1] into / ro may / amout any / Torusaments / (as) [int 1] into / ro may / amout any / Torusaments / (as) [int 1] into / ro may / amout any / Torusaments / (as) [int 1] into / may / amout any / Torusaments / (as) [int 1] into / may / amout any / Torusaments / (as) [int 1] into / may / amout any / Torusaments / (as) [int 1] into / may / amout any / Torusaments / (as) [int 1] into / / amout any / Torusaments / (as) [int 1] into / / amout any / Torusaments / (as) [into / may / amout any / Torusaments / (as) [into / may / amout any / Torusaments / (as) [into / and / amout any / Torusaments / (as) [into / and / amout any / Torusaments / (as) [into / amout any / amout any / Torusaments / (as) [into / amout any / amout any / Torusaments / (as) [into / amout any / amout any / Torusaments / (as) [into / amout any / amout any / Torusaments / (as) [into / amout any / amout any / Torusaments / (as) [into / amout any / amout	22/ volu_lit_control_artipts.edj d/ volu_lit_control_artipts. d/ volu_lit_control_artipts. d/ volu_lit_control_artipts. d/ volu_lit_control_artipts. d/ volu_lit_control_artipts. dellartipts. volu_lit_control_artipts. dellartipts. volu_lit_control_artipts.	res.sql eql postgres.sql bb		Ŀ	

Artık projemi yerelime aldım ve kendi değişikliklerimi yapabilirim.

Mesela bir dosyayı düzenlemek için ilgili panelden üzerine geliyorum sağ tıklayarak "Edit" diyorum. Edit diyorum fakat hiçbir tepki vermiyor uygulama. Bozuk mu, diye düşünüyoruz doğal olarak. Fakat en aşağıdaki panele baktığımızda dosyayı "Kedit" editörü ile açmaya çalıştığını görüyoruz. Hazır değinmişken aşağıdaki panel log panelidir ve tüm log çıktıları ve komutları buradan takip edebiliyoruz. Kedit ile açmaya çalıştığını ise;

kedit

-[Kod]—

/home/semetey/Documents/Gelistirme/SQL/sudo_db_1_ dml_dims_postgres.sql

komutunu vermesinden anlıyorum. Sisteminde kedit yok. Bu nedenle metin editörünü değiştiriyorum uygulama ayalarından. Ben şimdilik "Gedit" yapacağım, işimi görüyor fakat siz elbette favori metin editörünüzü seçebilirsiniz; lime, Sublime, gVim vs... Editörü değiştirmek için menülerden "File/Preferences" yolunu izliyoruz ve metin editörümüzü açmak için ilgili komutu giriyoruz. Editörünüzün renklendirme vs. için aldığı ek argümanlar varsa siz bunları da giriniz.

ditor Diff To	ol Shell	Columns	Log History	Toolbar	Advanced	
ditor:	gedit					Browse
dit Argument	s:					

Yine loglardan anladığımız gibi bu işlemleri yani ayarlarımızı nereye yazacağımızı biliyorsak, ayarlar dosyasını el ile düzenleyerek yapabiliriz ya da ayarların yedeklenmesi işlemi aşağıdaki dosyanın yedeklenmesi ile yapılabilir sanıyorum. Sanıyorum çünkü denemedim daha önceden:

Wrote preferences to /home/semetey/.WorkBench/ WorkBench.xml

Şimdi istediğimiz dosyaya sağ tıkladığımızda Edit dersek ilgili dosyasının açıldığını görebiliyoruz (Açıldığında arka plana açabiliyor alt + tab geçiş yapınız.). Aynı dosyayı (Sağ tık-Edit yerine ilgili dosyayı çift tıklayarak da açabilirsiniz.) açıyorum ve görebileceğiniz gibi Gedit ile dosya açılıyor. Burada ekran görüntüsü paylaşmaya gerek yok aslında fakat şu nedenle paylaşıyorum; az sonra bu dosya üzerinde değişiklik yapacağım ne değişiklik yaptığımı göz ile de görün istiyorum:

uda_db_t_dml_dims_postpres.ukl x		_
/* Tamim : Boyut tablolarimin insert scriptlerint ihtiva edem dosyadur.		
Versiyan: v80 083		
Oluşturan: Semetey Coşkun Yazarlar 1		
Ulesteren forthi i 1004/0384 orealism forthi i 2004/2014 y		
Intiger kedu: A-1 Insert into sudo.dergi_statuteri		
statu_kod statu_tasin		
Tessari Tessarianyan vartar nevert		
Yarın Aganaşı Tananlamış Fakat İnla ve Gibi Nedenlerle Hemiz Tasarın Eklölne İtetilmeniş Dergileri Tanınlayacak Olan Satır. Bitiye kobü A-2 İmaeri Kate subu örgileteleri		
statu_tod , statu_tantm		
) averes		
"Dongt Tesarine Eletthek Özere töttörde Bektiyer"		
Tasarin Aanasinda Olan Dengileri Tanunlayacak Olan Satir. Tatiyay kadu: A-3 Tamer Luku suduk engistatuleri		
statu_kod statu_tantn		

Gördüğünüz gibi normal bir metin dosyası. Şimdi burada değişiklikler yapalım ve şu hâle getirelim:

🖹 🚞 Open + 🔯 Sawa 📇 🔸 Undo 📣 🐰 🏪 🏨 🔍 🎾		
sudo_db_t_dml_dims_postgres.sql ×		
/* Tann : Boyut tablatarunin Unsert scriptlerini thitva eden doxyadur.		
Verstype: v80.003		
Olspiuran: Seveley Copkun Vazarlar : Burnya biz VADAR ekleeviş olsun.		
Olsşturna Tarihi : 13/64/2014 Güzcelleme Tarihi: 15/65/2016 (tarhiniz değişti)		
AVRICA BÔVLE BÊR NOT BÔGBREK VORUM SATIRENZE GENEŞLETMEK ÎSTEDÎÊÎMÎZÎ DE VARSAVALDA.] */		
Yayina Hazulaman Dergileri Tanutayacak Olan Satir. (yani güncel says) Uhiyay İmbou A-1 		
(statu_kod statu_tanin		
) witaes		
"DOWN" "Tanahanayan Yazilar Hevcut"		
÷		
Yazım Aşaması Tamantannış Fakat İnta və Gibi Hedenlerle Henüz Tasarım Ekibine İletilmeniş Dergileri Tamınlayacış Olan Satır. Ekiyaç kadu a-2 Kaset inta yazın dergi sistuleri		
(statu_tod , statu_tantn		
y velues		
('IAMAN' 'Derat Tasaruma Itettimek üzere Editorde Beklivar'		
Tasarın Aanasında Olan Dergileri Tanınlayacak Olan Satır. Ibilwac kodu: A-3		
tasert inte sudo.dergi_statuleri		
anness load		

Yazarlar, güncelleme tarihi ve en son yorum satırına dikkat ediniz, eklemeler burada yapılmıştır. Dosyayı kaydedip kapatıyoruz.

M sudo_db_1_dml_dims_postgres.sql 26-Apr-2014 18:43:11 36 cagriemer file

İlgili dosyanın artık başında bir M harfi ile ve mavi renk ile yazıldığını görüyoruz. Bu projeyi sunucudan verelimize aldıktan sonra dosvavı düzenlemisiz anlamına gelivor. Uvqulama агас görselde çubuğundaki butonlardan iki tanesini görebilirsiniz. Bunlardan soldaki hiyerşik dosya gösterimi yerine tüm dosyaları aynı anda göstermek için kullanılıyor. Sağdaki mavi buton ise sadece değişiklik yapılmış olan dosyaların gösterilmesi için filtre olarak kullanılıyor. Örneğin uzun bir geliştirme yaptınız ve hangi dosyalarda değişiklik yaptığınızı tam olarak kestiremiyorsanız, projenizi tıklayıp (örneğimizde sol paneldeki sudo) bu iki butonu tıklarsanız sadece değişiklik yapımış olan dosyaları görebilirsiniz.

Değişiklik yaptığımız dosyaları hemen bulabiliyoruz. Peki yaptığımız değişikliği hatırlamazsak? Değiştirmiştik ama neyi değiştirmiştik? Hemen dosyayı sağ tıklıyoruz ve "DiffWC vs. BASE" diyoruz:

* 1000	https://192.169.2.70/vm/sudo		/home/semetey/Documents	
Dokumanlar Gelistirme	Name 1			
5QL	State Name	Date Nev Author Type		
Yedekleme	M GelistinneySQL/sudo_db_1_dml_clims 26-Apr	2014184811 36 capriemer file		
		COL		
		DIFWE VE MAD DIFWE VE MEAD DIFWE VE branch origin BASE DIFWE VE branch origin HEAD Conflict		
		Annolate Log history Information Properties		
		Lock Unlock		
		Update Update to		
		Checkin		
		A66		
		Bename		
		Delete		
		Class up		
		Chartop		
<pre>dit /hom/semetey/bocuments/Gall /home/semetey/bocuments/Gallst pdtte_started /hom/semetey/bocuments/Gallst pdtted /hom/semetey/bocuments to dit /hom/semetey/bocuments /cakumand dit /hom/semetey/bocuments/Call /home/semetey/bocuments/Call dit /home/semetey/bocuments/Call</pre>	<pre>stimused sectors.loss_loss_loss_loss_loss_loss_loss_los</pre>			

Açılan pencerede soldaki panelde dosyanın orijinal hâlini görebiliyorsunuz. Burada değişiklik yapılmış olan eski satırlar kırmızı olarak belirtiliyor. Sağ tarafta ise güncel dosyayı görebiliyoruz ve değişiklik yapılan güncel satırların yeşil olarak gösterildiğini görebiliyoruz. Sizin şu an gördüğünüz görüntü benim pek hoşuma gitmiyor. Açık kaynak tarafında olmamızın bir avantajı olarak görüyorum bunu, şu an gördüğümüz ekran SVN Workbench'in varsayılan karşılaştırma editörü. Fakat siz "ben normalde bunu kullanmıyorum ki bir de buna mı alışayım" derseniz, alışın ne olacak o ayrı da isterseniz kendi kullandığınız karşılaştırma editörünü de uygulamaya tanımlayabiliyorsunuz. Az önce yaptığımız Kedit -> Gedit dönüşümü gibi. Ben yeni yeni Meld'e alışmaya çalışıyorum. "Beyond Compare" uygulamasının özgür alternatifi arayışım sürüyor çünkü şimdiye dek onun kadar iyisine denk gelmediğimi belirtmek isterim.

Neden Meld'e alışmaya çalıştığım ise yine Beyond Compare ile alakalı. Meld uygulaması da Beyond Compare gibi sağ tık menüsü ile entegre çalışıyor (Nautilus'ta). Örneğin bir dosyayı sağ tık yapıp "Compare Later" diyebiliyoruz ve bu ilk dosyayı Nautilus eklentisi aklında tutuyor. Daha sonra farklı bir dosyayı sağ tıkladığımızda "Compare to /onceki/dosya" opsiyonu çıkıyor ve iki dosyayı kolaylıkla karşılaştırabiliyoruz. Tabii bunu yapabilmemiz için Nautilus Meld eklentisinin kurulu olması gerekiyor.

Meld yüklemek için ya da nautilus eklentisini kurmak için;

apt-cache search meld şeklinde arayınız, ilgili paketleri görebilirsiniz ya da Yazılım Merkezi'nden yükleyebilirsiniz.

Bu paragraf konu dışı yardımcı bilgiydi.

Şimdi konumuza yani SVN Workbench uygulamasında karşılaştırma editörünü değiştirmeye geri dönelim. Gedit'i ayarlardığımız ile aynı menüden bu sefer ikinci menü yani "Diff Tool" menüsüne geliyoruz. Buradaki ayarları Meld için ekran görüntüsündeki gibi yapabilirsiniz ya da kendi ayarlarınızı özelleştirebilirsiniz.

Mode:	External GUI Dif	f Command 😫			
DIFF TOOL:	meld				Browse
Tool Arguments:	%nl %nr				
	%tl for left title,	%tr for right titl	le		

Ayarlarınızı bu şekilde yaptıktan sonra tekrardan değişiklik yaptığınız dosyayı tekrar inceleyiniz. Bu sefer değişiklikler Meld uygulaması ile görüntülenmeli, yani şu şekilde:

Impacting and a first sector	
Anstrument, State and A. and M. and	
The set distorted barrer torgetering bits were despite. The set of the set of	e., 🖄
Ref. (ed. 40) Re	
Enders Ports : Ender Status : E	
Balance Real, Laboration V	-1
T T	
The set of the se	
Ditype Mail, 44	
state sod insert into som dergi_statuleri	
a state bod	
values state, tanke	
126ABC VALUES VA	
: "Tanalanaya Yazilar Nerol"	
Distribution for the second provide and the same second or mean rearistic contraining projects in many second and second provide second provide second and second provide	
(
state and views the solution of the sol	
1 20000° 1 "Postor flattlak ûnes feltîzek skilour" values	
"Towar" "Dergi Tosarumo İttilaek üzere dölüfed Bekliyor"	
Tarstrin Amassinde Una Dergileri Tansalayacak Olan Satir.	
iner: Into iodo-dergi_statuberi	
state and inter into some arguitateuri	
stara.koo stara.koo	

Ben bu karşılaştırma editörü ile farkları daha iyi görebiliyorum. Ayrıca ortadaki siyah oklara dikkat ediniz. Bu oklar soldaki değişikliği sağ tarafa ya da sağdaki değişikliği sol tarafa uygulamak için kullanılabiliyor. Bu iyi bir avantaj ve hız sağlıyor. Hatta ctrl tuşuna basarsanız oklar aşağı ve yukarı doğru + şeklinde çıkıyor. ctrl'ye basılı tutarak bu + opsiyonundan yararlanırsanız bir taraftaki değişikliği diğer tarafa uygulama değil de altına ya da üstüne ekleme şeklinde de yapabiliyorsunuz. Bu gibi bazı avantajlarını gördüğüm için ben Meld ile zaman geçiriyorum, şimdilik işimi görüyor.

Gördüğünüz gibi Meld üzerinden de değişiklikleri tek tek geri alabiliyoruz. Fakat dosyada 1000 tane değişiklik yapmış olsak bu şekilde geri almak anlamlı olmuyor elbette. Hatta bir değişikliği almak için karşılaştırma editörüne girmemek bile anlamlı. Farz edelim bir değişiklik yaptık akabinde vazgeçtik ve geri alacağız. Bu durumda imdadımıza "svn revert" yetişiyor. Zaten bir dosyada değişiklik yaptıktan sonra pek bir yapabileceğimiz işlemler belli. Ya yaptığımız değişikliği son bir kez inceleriz yukarıdaki gibi, ya değişikliği sunucuya göndeririz ya da değişikliği geri alırız. Az önce dosyalar üzerinde yapılan değişiklikleri ne şekilde inceleyebileceğimizden bahsettik. Şimdi geri alma işlemine bakalım. Bu kısımda anlatacak pek bir şey yok aslında. Bu bir SVN özelliğidir. SVN Workbench üzerinden bu işlemi yapmak için ise değişiklik yaptığnız dosyayı uygulama üzerinden sağ tıklayın ve "Revert..." deyip onay verin. Bu kadar... Yaptığınız tüm değişiklikleri geri almış oldunuz.

Bu iki senaryo tamam. Peki ya sunucuya

göndermek istersek! Burası da kolay. Yine araç çubuğuna dönelim. Araç çubuğundaki buton çiftlerinden iki tanesine daha bakalım. Görselde birisi yeşil, birisi kırmızı olacak şekilde iki tane buton görüyoruz:

Yeşil buton projemizi güncellemek için kullanılıyor yani ekipteki diğer kişilerin yapıp sunucuya gönderdiği değişikliği yerelimizde görebilmek için.

Kırmızı olan ise yani soldaki, yaptığımız değişiklikleri sunucuya göndermek için kullandığımız buton. Değişiklik yaptığınız dosyayı seçip bu kırmızı butona basarak teker teker sunucuya gönderebilirsiniz, ctrl ile birden fazla dosya seçerek sunucuya gönderebilirsiniz ya da soldaki projelerden (örneğimiz için sudo) projenizi seçerek kırmızı butona basıp toptan bir şekilde değişiklik yapılan dosyaları sunucuya gönderebilirsiniz.

Sunucuya gönderme işleminde yani commit işleminde kullanılan ekranın alt bölümü loglama yani değişiklik mesajlarını girmek için ayrılmış. Bu mesajlar projenin gelişimi açısından çok faydalı oluyor. Bir dosyayı sunucuya gönderirken kullanılan ekrandaki butonlar yardımı ile ya da SVN Workbench ana ekranında ilgili dosyaya gelip sağ tıklayarak, "Log History..." deyip daha önceden girilmiş tüm log mesajlarını görebiliriz.

Örneğin aşağıdaki görselden inceleyelim:

Author agriemer	Date 26-Apr-2014 18:43:11	Label	Message			
agriemer	26-Apr-2014 18:43:11					
	E01101 E014 10.43.11		Dosya baslarinda bulu	nan ve scriptlerin calis	masini	
emetey	25-Apr-2014 17:54:09		v00 003 Ağ boyutunun	kodu AG olarak güncel	lendi.	
emetey	13-Apr-2014 15:28:24		v002: icerik_turleri ve y	azar_rutbeleri genişle	tildi v	
emetey	28-Mar-2014 17:54:20		Tanım bilgisi güncellen	di.		
agriemer	25-Mar-2014 17:15:55		Dosya baslarinda hata	ya sebep olan gorunm	ez kar	
emetey	23-Mar-2014 14:16:20		ilklendirme.			
aths Path				Copied Copied from		
Gelistirme/SQL	/sudo_ab_1_ami_aims_p	oostgres.sql				
	emetey agriemer emetey . turleri ve yaza aths ?ath Gelistirme/SQL	metey 28-Mar-2014 17:54:20 griemer 25-Mar-2014 17:555 metey 23-Mar-2014 17:15:55 :_turleri ve yazar_rutbeleri genişletildi v :_turleri ve yazar_rutbeleri genişletildi v aths 2ath Zelistirme/SQL/sudo_db_1_dml_dims_p	emetey 28-Mar-2014 17:54:20 griemer 25-Mar-2014 17:15:55 emetey 23-Mar-2014 14:16:20 :_turleri ve yazar_rutbeleri genişletildi ve yazar_rutbeleri ths 22th Zelth Zelistirme/SQL/sudo_db_1_dml_dims_postgres.sql	emetey 28-Mar-2014 17:54:20 Tanım bilgisi güncellen giriemer 25-Mar-2014 17:15:55 Dosya baslarında hata emetey 23-Mar-2014 14:16:20 liklendirme. Lurleri ve yazar_rutbeleri genişletildi ve yazar_rutbeleri için DIS destek satırı Kor aths aths aths aths aths aths aths aths	emetey 28-Mar-2014 17:54:20 Tanim bilgisi güncellendi. griemer 25-Mar-2014 17:15:25 Dosya baslarında hataya sebep olan gorunmu liklendirme. 	emetey 28-Mar-2014 17:54:20 Tanım bilgisi güncellendi. griemer 25-Mar-2014 17:15:55 Dosya baslarındı hataya sebep olan gorunmez kar emetey 23-Mar-2014 14:16:20 İlkilendirme. Luurleri ve yazar_rutbeleri genişletildi ve yazar_rutbeleri için DIS destek satırı Konuk Yazar olarak güncellendi. aths 2ath Copied Copied from Zelistirme/SQL/sudo_db_1_dml_dims_postgres.sql

sudo.ubuntu-tr.net

Bir dosyayın log geçmişine bakıyorum. 23. revizyona tıkladığım zaman bu revizyonun 13 Nisan 2014 tarihinde yapıldığını görüyorum ve revizyonun semetey kullanıcısı tarafından yapıldığını görüyorum. "Dış Destek" verisi "Konuk Yazar" olarak güncellenmiş, böyle bir log açıkça girilmiş. Yine de kafama takılan bir şey olursa eğer yukarıdaki butonlardan "Revision Changes" butonuna basıyorum ve karşıma çıkan diyalogtan ilgili dosya ismine sağ tıklayarak "Diff rXX vs rYY" diyorum (örneğimizde r22 ve r23 çünkü 23. revizyona bakıyoruk), 22. revizyondan 23. revizyona geçerken yapılan değişiklikleri de görebiliyorum. Adım olarak;

* Log History ekranından ilgili revizyonu seç.

* Revision Changes butonuna tıkla.

* Gelen diyalogtan ilgili dosya ismini sağ tıkla Diff rXX vs rYY de.

* Değişiklikleri gör.

NOT: Meld ve hatta birçok karşılaştırma editöründe, birden fazla değişiklik arasında ilerlemek için "Next Change", "Previous Change" gibi navigasyon sunuluyor yani sonraki, önceki şeklinde değişiklikler

Thresule db 1			
Amadma-sudo dh 1 dml dims postares sal-822-nu.M.K.sal	* Browse	Amedime-sudo db 1 dml dims postpres sol-823-P A4V8.sol	+ Browse. 6
Drivar kole: F.1	[.] [erometti	Ditinar kofa: F-1	[]=](armin)
insert into sudo.yazar_rutbeleri		insert into sudo.yazar_rutbeleri	
ruthe kod		ruthe kod	
rutbe tanim		rutbe_tanim	
values		values	
(ITANTAL			
'Dengi Tayfası'		'Dergi Tayfanı'	
1		1	
···· Yazar Ekibinde Bulanan Yazarlari Tanimlayacak dlan Satır.		Yazar Ekibinde Bulunan Yazarlari Tanimlayacak Olan Satir.	
insert into sudo yazar rutbeleri		insert into sudo yazar rutbeleri	
othe ked		puthe ked	
, ruthe_tanim		, ruthe tanim	
) values) values	
'YAZAR'		'YAZAR' 'Derni Yazari'	
1		1	
···· Tasarım Ekihinde Bulunan Yazarları Tanımlayacak Olan Satır.		 Tasarım Ekibinde Bulunan Yazarları Tanımlayacak Olan Satır. 	
insert into sudo warar rutbeleri		insert into sudo varar rutbeleri	
		1	
rutbe_koo		rutbe_kod	
verves (veries (
TSRV		TSRN R	
) Teserieut			
Diaridan Destek Veren Yazarlari Tanimlayacak Olan Satir.		 Diaridan Destek Veren Yazarlari Tanimlayacak Olan Satir. 	
rutbe_kod		rutbe_kod	
P			1
values		values	
PASEF -	+	• KINIK	
'Disaridan katkida Bulunan Uye:		, 'KENAK YADAC'	

arasında gezinilebilir.

Gördüğünüz gibi değişiklikler hemen tespit edilebiliyor.

Araç çubuğu butonlarından son ikisine de değindikten sonra yazıyı tamamlıyoruz. Çünkü artık kurup, kullanıp, kurcalayıp, öğrenebilecek kadar

inceledik uygulamayı.

Bu iki butondan kapalı kilit, bir dosyayı kilitlemeye diğeri ise kilitli dosyayı açmaya yarıyor. SVN'de dosya kilitlemek şu anlama geliyor: Mesela bir

dosya üzerinde çok fazla değişiklik yapacaksınız diyelim. Siz bu değişiklikleri yapana kadar ekipten farklı birisi aynı dosya üzerinde sizin değişiklik yapacağınız satırlarda değişiklik yapıp sunucuya gönderirse, siz değişikliklerinizi yaptıktan sonra sunucuya gönderirken hata alırsınız. Sunucu size "Dosya güncel değil, önce güncelle sonra yeni değişikleri gönder." der. Siz yukardaki bahsettiğimiz mavi ok ile dosyayı güncellersiniz ve "conflict" dediğimiz çakışma hatalarını Çünkü siz güncellemeden önce alırsınız. sizin güncellemek istediğiniz satırlar güncellendi ve sizin yereliniz ile sunucudaki dosya arasında bir çakışma söz konusu oldu. Bu aşamadan sonra yapmanız gereken çakışmaları temizleme işlemi. İlgili dosyaya sağ tıklayarak menüden Conflicted menüsüne erişebilirsiniz. Siz bu çakışmaları düzenleyip daha sonra dosyayı "Resolved" olarak işaretlemediğiniz sürece (Yine menüsünden yapmalısınız.) bu dosya Conflicted üzerinde bir daha sunucuya gönderme yani commit işlemi yapamazsınız. Bazı araçlar bu gibi çakışma durumlarında hızlı çözüm olarak "Çakışmada benim değişikliklerimi kullan" ya da "Çakışmada diğerlerinin değişikliklerini kullan" gibi opsiyonlar sunuyor fakat gördüğüm kadarı ile SVN Workbench kullanırken bu aşamada iş başa düşüyor. Yani el ile çakışmaları giderip, dosyayı çözüldü olarak işaretleyip, sonra dosyayı güncelliyoruz. İşte bu gibi durumlarda dosyayı kilitlemek çok büyük karışıkların önüne geçebiliyor. Siz dosyayı kilitliyorsunuz ve dosya kilidi sizdeyken kimse bu dosyaya commit işlemi uygulayamıyor. Sonra siz commit'i geçiyorsunuz ve kilidi açıyorsunuz. Böylelikle bu aşamadan sonra yani siz kilidi açtıktan sonra diğer kişiler de dosyaya tekrardan güncelleme geçebilir duruma geliyorlar.

Aslında bir projede kullanılan temel ihtiyaçlar bu şekilde:

- * Projeyi sunucudan çek.
- * Dosyalar üzerinde güncelleme yap.
- * Yerelde güncellenen dosyaları bul.
- * Dosyaları sunucuya gönder ve gönderirken yorum ekle.
- * Bir dosyanın tarihçesini gör.
- * Bir dosyanın tarihçesindeki değişiklikleri izle.
- * Bir dosyayı kilitle/kilidini aç.

Daha yeni ve kullanışlı özellikler keşfedene kadar ya da sizden "şundan da bahsetsek" şeklinde talep gelene kadar SVN konusunu kapatıyorum, şimdilik.

GnuPG ile anahtar yönetiminin derinliklerine girmeye hazır mısınız? Bu yazıda anahtar geçerlilik süreleri, farklı işlemler için alt-anahtarlar, anahtar imzalama süreçleri gibi nispeten ileri düzey anahtar işlemlerine bir göz atacağız.

OpenPGP, artık e-posta kullanan herkesin neredeyse bildiği ve nadiren de olsa kullandığı açık bir standart. Daha önce pek çok platformda GnuPG, Enigmail ve Thunderbird üçlüsü ile güvenli e-posta iletişiminin nasıl sağlanabileceğini detaylarıyla anlatan yazılar yazıldı. Bunlardan biri de dergimiz SUDO'nun 33. sayısıydı. Genellikle konuya giriş niteliğinde olan bu yazılar, daha ileri düzey anahtar işlemlerini ve çeşitli temel kavramlara hakimiyeti gerektirdiğinden, anahtar geçerlilik süreleri, farklı alt-anahtarlar, anahtar imzalama süreçleri gibi konulara haklı olarak değinemiyordu. Bu yazıda nispeten ileri düzey anahtar işlemleri için eksik olan Türkçe kaynak gereksinimini karşılamaya çalışacağım. İki parçadan oluşacak bu yazının ilk bölümünde anahtar geçerlilik süreleri, ek kullanıcı hesapları, anahtar parolaları, anahtar sunucu işlemleri ve kriptografik tercihlere bakacağız. İkinci bölümde ise uzman modunda anahtar çiftleri oluşturmak, alt anahtar değişimleri, anahtar imzalama işlemleri ve FSFE OpenPGP akıllı kartı[1] ya da YubiKey Neo[2] ile GnuPG kullanımını göreceğiz.

Niçin anahtar geçerlilik süreleri belirlemeliyiz?

Girişte bahsetmiş olduğum yazıların çoğunluğu ilk defa anahtarımızı oluştururken bir geçerlilik süresi ile kısıtlamamız gerektiğine pek değinmez. Halbuki, en kötü ihtimal olan, gizli anahtarı kaybetmemiz durumunda, geçerlilik süresi bizim için emniyet sübabı görevini üstlenecektir. Ek olarak geçerlilik süresi kolaylıkla kontrol edebileceğimiz bir anahtar parametresidir. Şimdi gpg ile daha önce geçerlilik süresi belirtmediğimiz bir anahtar için bu işlemi nasıl yapabileceğimize bir göz atalım. İlk olarak anahtarlığımızdaki anahtarları bir listeleyelim.

	\$ gpglist-keys pub 4096R/32FF63D6 2012-01-27 [revoked: 2012-12-05] uid Cagri Emer <cagri@linux.com></cagri@linux.com>	[Kod]
	pub 1024R/13266BD1 2014-02-14 [expired: 2014-02-28] uid gpg docs <gpgdocs@example.com></gpgdocs@example.com>	
	pub 4096R/D97FCD74 2014-04-07 [expires: 2015-04-07] uid Ubuntu Turkiye Paketci <paketci@ubuntu-tr.net> sub 4096R/EE42AD60 2014-04-07 [expires: 2015-04-07]</paketci@ubuntu-tr.net>	
	pub 1024R/841B3094 2014-04-29 uid SUDO Testcisi <sudo@ubuntu-tr.net> sub 1024R/C47C4EA6 2014-04-29</sudo@ubuntu-tr.net>	
ι	udo.ubuntu-tr.net	☆ içindekiler

Caări Eme

[Kod]

\$ apa --edit-key sudo gpg (GnuPG) 1.4.14; Copyright (C) 2013 Free Software Foundation, Inc. This is free software: you are free to change and redistribute it. There is NO WARRANTY, to the extent permitted by law.

Secret key is available.

pub 1024R/841B3094 created: 2014-04-29 expires: never usage: SC trust: ultimate validity: ultimate sub 1024R/C47C4EA6 created: 2014-04-29 expires: never usage: E [ultimate] (1). SUDO Testcisi <sudo@ubuntu-tr.net>

gpg>

Şu anda qpg'nin interaktif moduna geçmiş bulunuyoruz. Açıkça görülüyor ki iki anahtar çifti var fakat biz bir tane üretmiştik. İşin gerçeği aslında anahtarımızı üretirken sadece bir anahtar çifti üretmemiştik. gog öntanımlı olarak imzalama ve onaylama işlemleri için bir ana anahtar çifti üretirken, şifreleme işlemleri için de bu ana anahtar çiftinin altında bir anahtar çifti daha üretir. Yani usage altında görülen SC, sign ve certify manalarına gelirken, E de encrypt manasına gelir. Bu ayarı anahtarımızı üretirken değiştirme seçeneğine sahip olduğumuzu hatırlatayım. Geçerlilik süresi ekleme işlemine geri dönelim. İnteraktif moddayken vereceğimiz komut expire.

[ultimate] (1). SUDO Testcisi <sudo@ubuntu-tr.net> gpg> expire Changing expiration time for a subkey. Please specify how long the key should be valid. 0 = key does not expire <n> = key expires in n days <n>w = key expires in n weeks <n>m = key expires in n months <n>y = key expires in n years Key is valid for? (0) 1w Key expires at Tue 06 May 2014 15:15:51 EST Is this correct? (y/N) y pub 1024R/841B3094 created: 2014-04-29 expires: 2014-05-06 usage: SC trust: ultimate validity: ultimate sub* 1024R/C47C4EA6 created: 2014-04-29 expires: 2014-05-06 usage: E [ultimate] (1). SUDO Testcisi <sudo@ubuntu-tr.net>

gpg> save

expire yine ana anatarımızı değiştirdi ilk seferde. key 1 komutunu yürüttüğümüzde alt-anahtarımızın yanında bir yıldız işareti çıktı. Bu, artık o anahtar çifti üzerinde işlem yapıldığını ifade eder. İndeks numarasını ilk gpg --edit-key sudo dediğimizde gördüğümüz çıktıda [ultimate] (1) kısmında bulunan (1) ifadesinden anlıyoruz. Son olarak save ile bu işlemi de kaydedip çıkıyoruz. Eğer expire komutunu yürüttükten sonra 0 dersek bu, anahtar çiftimizin bir kullanım bitiş süresinin olmadığını ifade ediyor. Bu noktada önerim ana anahtar çiftinizi, ki bu diğerlerinin imzalayacağı anahtar oluyor, 3 sene gibi bir süre boyunca kullanırken ana anahtar çiftiniz altında imzalama ve şifreleme için kullandığınız alt-anahtarları ileride göreceğimiz şekilde her sene yenilemeniz şeklinde olacak. Açık anahtarlı şifreleme, gizli anahtarın ele geçirilmesi durumunda geriye ya da ileriye yönelik bir güvenlik vaat etmediğinden beş sene boyunca adımıza gönderilmiş tüm postaların başka biri tarafından okunmasını istemeyiz. Hasarı küçültmek adına her yıl alt anahtarlarımızı yenilemek mantıklı bir seçim olacaktır. 3 senede bir de alt anahtarlarımızı tutan ana anahtarımızı, sadece C -certify yani diğer anahtarları imzalama- işlemi için kullanacağımız, değiştirdiğimiz taktirde ana anahtarımızı üzerindeki imzaları yeniden toplamak da çok büyük bir sorun olmayacak. Yazının biraz daha ilerleyen bölümlerinde expert modu ile anahtar üretimi yapıp en iyi güncel uygulamayı göreceğiz. Şimdilik varolan anahtarları üzerinde işlemler ile devam ediyoruz.

Anahtarlara birden fazla kimlik atamak

Her bir e-posta adresimiz için ayrı ayrı anahtarlar üretmeye kalkışsaydık işler kısa zamanda karışmaya başlayabilirdi. Bu gibi durumların üstesinden gelmek için çok kritik olmayan hesaplarımızı tek bir anahtar altında birleştirebiliriz. Şimdi bu işlemi nasıl yapacağız ona bakalım. gpg --edit-key <anahtar_adı> ile işlemlere başlıyoruz.

Caări Eme

Kod 🗌

Kod 🗌

\$ gpg --edit-key sudo gpg (GnuPG) 1.4.14; Copyright (C) 2013 Free Software Foundation, Inc. This is free software: you are free to change and redistribute it. There is NO WARRANTY, to the extent permitted by law.

Secret key is available.

gpg> adduid Real name: UbuntuTR Testcisi E-mail address: ubuntu@ubuntu-tr.net Comment: You selected this USER-ID: "UbuntuTR Testcisi <ubuntu@ubuntu-tr.net>"

```
Change (N)ame, (C)omment, (E)-mail or (O)kay/(Q)uit? O
```

pub 1024R/841B3094 created: 2014-04-29 expires: 2014-05-06 usage: SC trust: ultimate validity: ultimate sub 1024R/C47C4EA6 created: 2014-04-29 expires: 2014-05-06 usage: E [ultimate] (1) SUDO Testcisi <sudo@ubuntu-tr.net> [unknown] (2). UbuntuTR Testcisi <ubuntu@ubuntu-tr.net>

gpg> uid 2

pub 1024R/841B3094 created: 2014-04-29 expires: 2014-05-06 usage: SC trust: ultimate validity: ultimate sub 1024R/C47C4EA6 created: 2014-04-29 expires: 2014-05-06 usage: E [ultimate] (1). UbuntuTR Testcisi <ubuntu@ubuntu-tr.net> [ultimate] (2)* SUDO Testcisi <sudo@ubuntu-tr.net>

gpg> primary

pub 1024R/841B3094 created: 2014-04-29 expires: 2014-05-06 usage: SC trust: ultimate validity: ultimate sub 1024R/C47C4EA6 created: 2014-04-29 expires: 2014-05-06 usage: E [ultimate] (1) UbuntuTR Testcisi <ubuntu@ubuntu-tr.net> [ultimate] (2)* SUDO Testcisi <sudo@ubuntu-tr.net>

gpg> save

Bu aşamada karşımıza üç yeni komut çıktı. adduid, uid <sayı> ve primary. adduid ile bu anahtara yeni bir kimlik ekledik. Ardından varsayılan olarak kullanmak istediğimiz hesabımızı uid <sayı> ile seçili hale getirdik. Çıktıdan da anlaşılacağı üzere sudo@ubuntu-tr.net'in yanında bir * işareti belirdi uid 2 dediğimizde. Ardından primary komutunu çalıştırdık ve seçili hesabımızı varsayılan hesabımız yaptık. Son olarak da daha önceden bildiğimiz save komutuyla değişiklikleri kaydettik. Eğer yanlış hesabı eklediğimizi farkedersek ya da bir nedenden ötürü anahtarımızda bulunan bir hesabı silmek istersek deluid komutunu kullanabiliriz. Örnek;

\$ gpgedit-key sudo gpg (GnuPG) 1.4.14; Copyright (C) 2013 Free Software Foundation, Inc. This is free software: you are free to change and redistribute it. There is NO WARRANTY, to the extent permitted by law.	[Kod]
Secret key is available.	
pub 1024R/841B3094 created: 2014-04-29 expires: 2014-05-06 usage: SC trust: ultimate validity: ultimate sub 1024R/C47C4EA6 created: 2014-04-29 expires: 2014-05-06 usage: E [ultimate] (1). SUDO Testcisi <sudo@ubuntu-tr.net> [ultimate] (2) UbuntuTR Testcisi <ubuntu@ubuntu-tr.net></ubuntu@ubuntu-tr.net></sudo@ubuntu-tr.net>	
gpg> uid 2	
pub 1024R/841B3094 created: 2014-04-29 expires: 2014-05-06 usage: SC trust: ultimate validity: ultimate sub 1024R/C47C4EA6 created: 2014-04-29 expires: 2014-05-06 usage: E [ultimate] (1). SUDO Testcisi <sudo@ubuntu-tr.net> [ultimate] (2)* UbuntuTR Testcisi <ubuntu@ubuntu-tr.net></ubuntu@ubuntu-tr.net></sudo@ubuntu-tr.net>	
gpg> deluid Really remove this user ID? (y/N) y	
pub 1024R/841B3094 created: 2014-04-29 expires: 2014-05-06 usage: SC trust: ultimate validity: ultimate sub 1024R/C47C4EA6 created: 2014-04-29 expires: 2014-05-06 usage: E [ultimate] (1). SUDO Testcisi <sudo@ubuntu-tr.net></sudo@ubuntu-tr.net>	

Anahtarlarda yapılabilecek birkaç temel kimlik işlemi de bu şekilde. Sırada parola atama/kaldırma ve anahtar sunucular ile etkileşim işlemlerini nasıl yapacağımızı göreceğiz.

Anahtarlara parola atamak ve anahtar sunucu işlemleri

Muhtemelen bilgisayarınızı kilitlemeden başından ayrılmıyorsunuzdur. Eğer ayrılıyorsanız da riskleri hesaplamış ve tercihinizi bu şekilde kullanmışsınızdır. Yine de olası bir ihmal durumunda anahtarınızın üzerinde değişiklik yapılmaması ve anahtarın kullanılamamasını sağlamak için bir parola yardımı ile ekstra bir koruma sağlanabilir. Sadık dostumuz gpg'ye dönelim ve passwd komutunu interaktif modda nasıl kullanıyoruz bir göz

Çağrı Emer

Kod]

\$ gpg --edit-key sudo gpg (GnuPG) 1.4.14; Copyright (C) 2013 Free Software Foundation, Inc. This is free software: you are free to change and redistribute it. There is NO WARRANTY, to the extent permitted by law.

Secret key is available.

pub 1024R/841B3094 created: 2014-04-29 expires: 2014-05-06 usage: SC trust: ultimate validity: ultimate sub 1024R/C47C4EA6 created: 2014-04-29 expires: 2014-05-06 usage: E [ultimate] (1). SUDO Testcisi <sudo@ubuntu-tr.net> [ultimate] (2) UbuntuTR Testcisi <ubuntu@ubuntu-tr.net>

gpg> passwd This key is not protected. Enter the new passphrase for this secret key.

gpg> save

passwd komutunu yürüttüğümde anahtarımı koruyan hazırda bir parola olmadığından This key is not protected. yazısını bastı ve parola girmem için bir pencere getirdi. Parolamı ilk pencereye girip ikinci pencerede doğrulama yaptıktan sonra anahtarıma parolayı eklemiş oldum. Bakalım gerçekten de eklemiş miyiz? Örneğin yeni bir anahtar cifti eklemeye calısalım.

Kod] \$ gpg --edit-key sudo gpg (GnuPG) 1.4.14; Copyright (C) 2013 Free Software Foundation, Inc. This is free software: you are free to change and redistribute it. There is NO WARRANTY, to the extent permitted by law. Secret key is available. apa: checking the trustdb gpg: 3 marginal(s) needed, 1 complete(s) needed, PGP trust model gpg: depth: 0 valid: 3 signed: 0 trust: 0-, 0g, 0n, 0m, 0f, 3u gpg: next trustdb check due at 2014-05-06 pub 1024R/841B3094 created: 2014-04-29 expires: 2014-05-06 usage: SC validity: ultimate trust: ultimate sub 1024R/C47C4EA6 created: 2014-04-29 expires: 2014-05-06 usage: E [ultimate] (1). SUDO Testcisi <sudo@ubuntu-tr.net> qpq > addkey Key is protected. You need a passphrase to unlock the secret key for user: "SUDO Testcisi <sudo@ubuntu-tr.net>" 1024-bit RSA key, ID 841B3094, created 2014-04-29 Please select what kind of key you want: (3) DSA (sign only) (4) RSA (sign only) (5) Elgamal (encrypt only) (6) RSA (encrypt only) Your selection? 🏠 içindekiler

Çağrı Eme

Ana anahtar çiftimize yeni bir alt anahtar çifti eklemek istedik ve You need a passphrase to unlock the secret key for ... yazısını ekrana bastı gpg. Ardından parolamızı gireceğimiz pencereyi gösterdi ve bizden parolamızı istedi. Ancak parolamızı doğru girdiğimizde nasıl bir anahtar çifti istediğimiz sorusuyla karşılaştık. Önerilen bir davranış değil ama ana anahtar çiftinizden parolanızı kaldırmak isterseniz yine passwd komutunu verip gelen pencerelerde parola kısmını boş bırakarak bu işlemi gerçekleştirebilirsiniz.

gpg> passwd Key is protected. You need a passphrase to unlock the secret key for user: "SUDO Testcisi <sudo@ubuntu-tr.net>" 1024-bit RSA key, ID 841B3094, created 2014-04-29 Enter the new passphrase for this secret key. You don't want a passphrase - this is probably a *bad* idea! Do you really want to do this? (y/N) y gpg> save

Gördüğünüz gibi parolanızı kaldırırsanız size bunun kötü bir fikir olduğunu söyleyecek ve işlemi onaylamanızı isteyecektir. Parola işlemleri böylelikle bitmiş oldu. Şimdi anahtar sunuculara bir göz atacağız.

Bu yazıyı okuduğunuza göre kullanımda olan pek çok anahtar sunucu olduğunu da biliyorsunuzdur. Ne yazık ki bu sunucuların büyük bir kısmı tabiri caizse çöp bilgiyle dolu. Buna rağmen henüz anahtar keşfi için yaygın olarak kullanılabilecek başka bir seçenek de yok. Şerhimizi de düşelim buraya. Şu anda taslak aşamasında olan mükemmel bir RFC mevcut. Anahtarların DNS üzerinden dağıtılmasına olanak sağlayacak bu RFC taslağına şuradan[3] ulaşabilirsiniz. Eğer DNSSEC de kullanıyorsanız tadından yenmez. Tabii bir TXT kaydı olan PKA yöntemi ve doğrudan kayıt tipi olan CERT ile de bu işlemi yapmak mümkün. Bu ve benzeri sistemler standartlaşıp yaygınlaştığında anahtar keşfi çok daha kolay hale gelecek. Gerçi aslında son zamanlarda keybase.io[4] gibi servisler de hayatımıza girmeye başladı ama yakın bir gelecek için hala anahtar sunuculara muhtaç olduğumuzu söylersek yanılmış olmayız. Zaten çöp veriyle dolup taşan sunucuları daha da kirletmemek adına ben yerelime bir anahtar sunucu kurdum ve işlemleri onun üzerinden göstereceğim. Fakat sizler anahtar sunucunun adresini istediğiniz bir tanesiyle değiştirerek işlemlerinizi gerçekleştirebilirsiniz. Bu bölümde gpg'nin interaktif moduyla pek işimiz olmayacak. Daha çok gpg komutuna doğrudan parametre geçirerek halledeceğiz işlemlerimizi. Bunu demekle birlikte interaktif modda kullanacağımız bir komut mevcut ki o da keyserver. Bu komut sayesinde seçtiğimiz kullanıcı hesapları için tercih edilen anahtar sunucuyu ayarlayabiliyoruz. Hemen bir örneğine bakalım.

Çağrı Emer

[Kod]

```
[ultimate] (1). SUDO Testcisi <sudo@ubuntu-tr.net>
[ultimate] (2) Ubuntu Testcisi <ubuntu@ubuntu-tr.net>
```

```
gpg> keyserver
Enter your preferred keyserver URL: hkp://localhost
```

pub 1024R/841B3094 created: 2014-04-29 expires: 2014-05-06 usage: SC trust: ultimate validity: ultimate sub 1024R/C47C4EA6 created: 2014-04-29 expires: 2014-05-06 usage: E [ultimate] (1). SUDO Testcisi <sudo@ubuntu-tr.net> [ultimate] (2) Ubuntu Testcisi <ubuntu@ubuntu-tr.net>

gpg> save

keyserver komutunu verdiğimizde bizden kullanıcımız için kullanılmasını tercih edeceğimiz anahtar sunucunun adresini istiyor. Yerelime kurduğum sunucu HKP protokolünü kullanan bir anahtar sunucu ki kendisi Hockeypuck[5] olarak anılıyor. Go ile geliştirilen Hockeypuck, arkada MongoDB ya da kuruluysa PostgreSQL ile çalışıyor. Neyse, konumuzdan sapmayalım. Tercih edilen anahtar sunucu sizin anahtarınızı kullanmak isteyenlerin hangi anahtar sunucuyla iletişime geçmesini tercih ettiğinizi bildirmek için kullanılıyor. İnteraktif moddaki anahtar sunucu işlemlerini bitirdik. Şimdi gpg'ye komut satırından geçirebileceğimiz parametrelerden anahtar sunucularla ilgili önemli olanlara ve sürekli kullanacaklarımıza bir göz atalım.

	——————————————————————————————————————
keyserver	
send-keys	
search-keys	I
recv-keys	
refresh-keys	5
fetch-keys	

Çoğunun adından ne işe yaradıkları anlaşılıyor ama bir defa daha üzerinden geçelim. Sırasıyla --keyserver, kullanacağımız anahtar sunucuyu belirtmeye, --send-keys yerelimizdeki anahtarı sunucuya göndermeye, -search-keys yerelimizde bulunmayan bir anahtarı sunucuda aramaya, --recvkeys sunucudan yerelimize bir anahtar çekmeye, --refresh-keys yerelimizdeki anahtarları sunucudan gelecek bilgilerle güncellemeye yarıyor. Son olarak pek bilinmeyen --fetch-keys seçeneği ise doğrudan bir bağlantıdan anahtar alabilmemize olanak veriyor. Genel olarak

kullanımlarıyla devam edelim. Sunucuya anahtarımızı şu şekilde gönderiyoruz.

\$ gpg --list-keys sudo pub 1024R/841B3094 2014-04-29 [expires: 2014-05-06] uid SUDO Testcisi <sudo@ubuntu-tr.net> uid Ubuntu Testcisi <ubuntu@ubuntu-tr.net> sub 1024R/C47C4EA6 2014-04-29 [expires: 2014-05-06] \$ gpg --keyserver hkp://localhost --send-keys 841B3094 gpg: sending key 841B3094 to hkp server localhost

Eğer birinin anahtarına ihtiyacımız varsa ve bu anahtar anahtarlığımızda bulunmuyorsa anahtar sunuculara şöyle sorabiliyoruz.

\$ gpgkeyserver hkp://localhostsearch-keys sudo@ubuntu-tr.net gpg: searching for "sudo@ubuntu-tr.net" from hkp server localhost (1) SUDO Testcisi <sudo@ubuntu-tr.net> Ubuntu Testcisi <ubuntu@ubuntu-tr.net> 1024 bit RSA key 841B3094, created: 2014-04-29 Keys 1-1 of 1 for "sudo@ubuntu-tr.net". Enter number(s), N)ext, or Q)uit > 1 gpg: requesting key 841B3094 from hkp server localhost gpg: key 841B3094: "SUDO Testcisi <sudo@ubuntu-tr.net>" not changed gpg: Total number processed: 1 gpg: unchanged: 1</sudo@ubuntu-tr.net></ubuntu@ubuntu-tr.net></sudo@ubuntu-tr.net>
icindekiler 32

Çağrı Emer

[Kod]

\$ gpg --keyserver hkp://localhost --search-keys testci@example.com gpg: searching for "testci@example.com" from hkp server localhost (1) testci <testci@example.com> 1024 bit RSA key 3EF49DA6, created: 2014-05-01 Keys 1-1 of 1 for "testci@example.com". Enter number(s), N)ext, or Q)uit > 1 gpg: requesting key 3EF49DA6 from hkp server localhost gpg: key 3EF49DA6: public key "testci <testci@example.com>" imported gpg: Total number processed: 1 gpg: imported: 1 (RSA: 1)

\$ gpg --keyserver hkp://localhost --recv-keys 3EF49DA6 gpg: requesting key 3EF49DA6 from hkp server localhost gpg: key 3EF49DA6: "testci <testci@example.com>" not changed gpg: Total number processed: 1 gpg: unchanged: 1

Zaman içerisinde yerelimizde tuttuğumuz anahtarları güncellememiz gerekecektir. Bunu şu şekilde gerçekleştirebiliriz.

\$ gpgkeyserver hkp://localhostrefresh-keys gpg: requesting key 841B3094 from hkp server localhost	[Kod]
gpg: key 841B3094: "SUDO Testcisi <sudo@ubuntu-tr.net>" not changed</sudo@ubuntu-tr.net>	I
gpg: Total number processed: 1	
gpg: unchanged: 1	
gpg: refreshing 4 keys from hkp://localhost	
gpg: requesting key 32FF63D6 from hkp server localhost	
gpg: requesting key 13266BD1 from hkp server localhost	
gpg: requesting key D97FCD74 from hkp server localhost	
gpg: requesting key 3EF49DA6 from hkp server localhost	
gpgkeys: key F688F8488FA564554D179E258E84AE1F32FF63D6 can't be retrieved	
gpgkeys: key F083CDADC20951D079E5D86F4D52E0B913266BD1 can't be retrieved	
gpgkeys: key 2B37190AEF2EBFABF5F7E655B80ECCC1D97FCD74 can't be retrieved	
gpg: key 3EF49DA6: "testci <testci@example.com>" revocation certificate added</testci@example.com>	
gpg: key 3EF49DA6: "testci <testci@example.com>" 1 new signature</testci@example.com>	
gpg: Total number processed: 1	
gpg: new signatures: 1	

Yukarıdaki örnekte anahtarlığımda bulunan fakat daha sonradan sahibi tarafından iptal edilmiş bir anahtarı nasıl güncellediğini gpg'nin, görmüş olduk.

Madem bu yazının başlığında en iyi güncel uygulamalar diye bir ifade var, bu işin en iyi güncel uygulamasından da bahsetmek gerekiyor. Yerelinizdeki anahtarları anahtar sunuculara gönderirken belki değil ama, uzaktan yerelinize anahtar alırken yukarıdaki örneklerde gördüğünüzün aksine 32 bit yerine 64 bitlik anahtar ID'sini kullanmanız daha güzel olacaktır. 32 bitlik anahtar ID'lerinde çakışmalar ile ilgili araştırmalar için google sadece bir tık uzağınızda. Uzun anahtar ID'lerini kullanmak için gpg komutunuza --keyid-format long parametresini geçirmeniz yeterli olacaktır. Örnek;

 \$ gpg --keyid-format long --keyserver hkp://localhost --search-key testci

 gpg: searching for "testci" from hkp server localhost

 (1)
 testci <testci@example.com>

 1024 bit RSA key CE701EBA3EF49DA6, created: 2014-05-01

 Keys 1-1 of 1 for "testci". Enter number(s), N)ext, or Q)uit > 1

 gpg: requesting key CE701EBA3EF49DA6 from hkp server localhost

 gpg: key CE701EBA3EF49DA6: "testci <testci@example.com>" not changed

 gpg: unchanged: 1

Son olarak --fetch-keys ile FTP, LDAP, HTTP gibi protokoller üzerinden anahtar almak mümkün. Örneğimiz şöyle;

\$ gpg --fetch-keys http://localhost/public.key gpg: key 145A733F: "SUDO Testcisi <sudo@ubuntu-tr.net>" not changed gpg: Total number processed: 1 gpg: unchanged: 1

Önemli olan nokta public.key'in --armor ile çıktılanmış olması. Eğer anahtarınızı bu şekilde dağıtmak isterseniz çıktıyı şu şekilde oluşturabilirsiniz.

\$ gpg --export 145A733F --armor > public.key

Ardından public.key dosyasını sunucunuza koyup, tanıdıklarınıza anahtarınızı sunucunuzdan edinmelerini söyleyebilirsiniz. Böylelikle genel anahtar sunucuların üzerine bir güvenlik faktörü daha eklemiş olursunuz.

Birinci bölümün son kısmı olan kriptografik tercihlere geçmeden önce niçin anahtarlarımıza son kullanma tarihi koymalıyız bir kere daha değinmek isterim. Yazıyı yazarken bir anlık dalgınlık eseri yerelimde tuttuğum anahtar sunucu yerine keys.gnupg.net'e gönderdim örnek olarak kullandığım anahtar çiftini. Bir ertesi gün de anahtar yedeklemenin önemi, iptal işlemlerini yazarken artık bu sefer çok afedersiniz aptallıktan, gizli anahtarımı sildim. Dolayısıyla bir çöp veriyi sunuculara göndermiş oldum. Bunun için özür dilerim. Fakat işin güzeli şu ki anahtar sadece 6 Mayıs'a kadar geçerli. Bu yüzden çöp veri olarak orada dursa bile hiç olmazsa biri kullanmaya kalkışmayacak. Bu kısa açıklamanın ardından kriptografik tercihlere değinip birinci bölümü tamamlayacağız.

Kriptografik tercihler

gpg ile şifreleme yaparken pek çok şifre takımından birini seçebilirsiniz. Bu şifre takımları özetler ve bazen sıkıştırma da kullanacağından gpg bize hangi şifre takımlarını, özet algoritmalarını ve sıkıştırma seçeneklerini tercih ettiğimizi soruyor. Bu ayarlarla oynamak için interaktif modda kullanabileceğimiz üç komut mevcut. Bunlar pref, showpref ve setpref. pref eğer RFC okumayı sevmiyorsanız size göre değil. RFC severler ise şuradan [6] detaylı açıklamalara erişebilirler.

\$ gpg --edit-key 145A733F gpg (GnuPG) 1.4.14; Copyright (C) 2013 Free Software Foundation, Inc. This is free software: you are free to change and redistribute it. There is NO WARRANTY, to the extent permitted by law.

Secret key is available.

pub 1024R/145A733F created: 2014-05-01 expires: 2014-05-08 usage: SC trust: ultimate validity: ultimate

-Kod -

[Kod]

[Kod]

Çağrı Eme

Kod

[Kod]

Kod]

sub 1024R/A8DC630D created: 2014-05-01 expires: 2014-05-08 usage: E
[ultimate] (1). SUDO Testcisi <sudo@ubuntu-tr.net>

gpg> pref

[ultimate] (1). SUDO Testcisi <sudo@ubuntu-tr.net> S9 S8 S7 S3 S2 H8 H2 H9 H10 H11 Z2 Z3 Z1 [mdc] [no-ks-modify]

Basitçe S simetrik şifre algoritmalarını ilgili RFC'de belirtilen atanmış sayıyla, H özet algoritmalarını ve Z ise sıkıştırma algoritmalarını yine RFC'de belirtilen atanmış sayıyla temsil ediyor. [mdc] ve [no-ks-modify]'a birazdan geleceğim. Ama ondan önce biraz daha biz faniler için okunabilir olan showpref'e bakalım.

gpg> showpref [ultimate] (1). SUDO Testcisi <sudo@ubuntu-tr.net> Cypher: AES256, AES192, AES, CAST5, 3DES Digest: SHA256, SHA1, SHA384, SHA512, SHA224 Compression: ZLIB, BZIP2, ZIP, Uncompressed Features: MDC, Keyserver no-modify

Ahh, şimdi her şey daha net oldu. Şimdi bir de tercihlerimizi nasıl değiştireceğimize bakalım. Öncelikle gpg'nin destek verdiklerini görelim.

\$ gpg --version gpg (GnuPG) 1.4.14 Copyright (C) 2013 Free Software Foundation, Inc. License GPLv3+: GNU GPL version 3 or later <http://gnu.org/licenses/gpl.html> This is free software: you are free to change and redistribute it. There is NO WARRANTY, to the extent permitted by law.

Home: ~/.gnupg Supported algorithms: Pubkey: RSA, RSA-E, RSA-S, ELG-E, DSA Cypher: IDEA, 3DES, CAST5, BLOWFISH, AES, AES192, AES256, TWOFISH, CAMELLIA128, CAMELLIA192, CAMELLIA256 Hash: MD5, SHA1, RIPEMD160, SHA256, SHA384, SHA512, SHA224 Compression: Uncompressed, ZIP, ZLIB, BZIP2

Bu durumda benim önerim şöyle olacak.

AES256 AES192 AES BLOWFISH CAST5 DES3 SHA512 SHA256 SHA1 ZLIB BZIP2 ZIP

Kod

Çağrı Eme

Ayarlamayı ile şöyle yapıyoruz.

[Kod] qpq> showpref [ultimate] (1). SUDO Testcisi <sudo@ubuntu-tr.net> Cypher: AES256, AES192, AES, CAST5, 3DES Digest: SHA256, SHA1, SHA384, SHA512, SHA224 Compression: ZLIB, BZIP2, ZIP, Uncompressed Features: MDC, Keyserver no-modify gpg> setpref AES256 AES192 AES BLOWFISH CAST5 SHA512 SHA256 SHA1 ZLIB BZIP2 ZIP Set preference list to: Cypher: AES256, AES192, AES, BLOWFISH, CAST5, 3DES Digest: SHA512, SHA256, SHA1 Compression: ZLIB, BZIP2, ZIP, Uncompressed Features: MDC, Keyserver no-modify Really update the preferences? (y/N) y pub 1024R/145A733F created: 2014-05-01 expires: 2014-05-08 usage: SC trust: ultimate validity: ultimate sub 1024R/A8DC630D created: 2014-05-01 expires: 2014-05-08 usage: E [ultimate] (1). SUDO Testcisi <sudo@ubuntu-tr.net>

gpg> save

Gördüğünüz gibi 3DES ve Uncompressed'i benim için kendisi ekledi. Eğer varsayılan ayarlara geri dönmek isterseniz setpref i herhangi bir parametre vermeden çalıştırmanız yeterli.

Keyserver no-modify, anahtarın sunucular tarafından güncellenip değiştirilmemesi gerektiğini bu anahtara ait işlemlerin yerelde yapılacağını söylüyor. Şuradaki[6] RFC'den görebilirsiniz. MDC ise yine aynı RFC'den[6] gördüğümüz üzere şifreleme yapıldığı zaman bir de veri bütünlüğünün sağlanabilmesi için kullanılıyor. Kripto yazısı olmadığından bu yazı daha detaya inmeyeceğim ama işin gurularından Moxie Marlinspike'in şu[7] yazısı ilgililerin hoşuna gidecektir.

Yazının ilk bölümü burada sona eriyor. İkinci bölüm için aradan bir 2–3 ay kadar geçecektir sanıyorum. Zira önce elime Yubikey Neo ve OpenPGP Key Card'ın geçmesi, ardından da benim vakit bulup önce onları GnuPG ile çalıştırmayı öğrenmem sonra da yazıyı tamamlamam gerekiyor.

Umarım ufak da olsa bilmediğiniz bir şeyden bahsedebilmişimdir. Bir sonraki yazıya dek hoşçakalın.

[1] http://fsfe.org/fellowship/card.en.html
[2] https://www.yubico.com/products/yubikey-hardware/yubikey-neo/
[3] http://tools.ietf.org/html/draft-ietf-dane-openpgpkey-00
[4] https://keybase.io
[5] http://hockeypuck.github.io/
[6] https://tools.ietf.org/html/rfc4880#section-9.1
[7] http://www.thoughtcrime.org/blog/the-cryptographic-doom-principle/

DRM Karşıtlığı, DRM politikası ve sistemine yüklemesinin yapıla

DRM Karşıtlığı, DRM politikası ve sistemine karşı meydana gelmiş ve 6 Mayıs DRM Karşıtlığı Günü olarak ilan edilmiştir.

6 Mayıs günü, bu çercevede paylaşımlar ve etkinlikler düzenlenmektedir. Bu kampanya, DRM'nin hâlihazırdaki etkisine ve gelecekteki tehdidine dikkat çekmek amacındadır.

Peki DRM nedir?

DRM, dijital medyaların (film, müzik, oyun, ekitap, video) teknolojinin getirdiği imkânlarla doğru orantılı olarak çok kolay şekilde kopyalanabilir olmasından dolayı lisansları korumak amaçlı geliştirilmiş bir erişim kontrol sistemidir.

DRM, korsanla mücadele etmek için kullanılmaktadır. Herhangi bir medyayı kopyalamak, paylaşmak gibi davranışlar yasal yollarla kısıtlandırılmış durumdadır.

DRM ile yapılagelen bazı kısıtlamalara bakacak olursak;

-Cihazın internete bağlı olmadan kullanılamaması -Böyle bir kısıtlama ile kullanıcı üzerinde bir takip ve kullanacağı uygulamalarda bir yetkilendirme yapılabilir.

-Medya oynatıcısının, belli koşullara bağlı olarak çalışması - Böyle bir kısıtlama ile kullanıcı, sadece belirlenmiş kaynağı kullanabilir. İlgili iş için başka kaynaklardan yararlanamaz.

-Olası donanım değişikliklerinde işletim sistemi

yüklemesinin yapılamaması -Böyle bir kısıtlamada satın alınan cihaz, ancak yenisi alınarak güncellenebilir. Aksi hâlde önceki kullanımı kısıtlanacaktır.

-Oyun konsollarındaki kısıtlılıklar - Sadece belirli kaynaktan oyunların oynanabildiği veya kullanıcılar arası oyun değişiminin kısıtlandığı örneklerdir.

Dolayısıyla tek bir cümlede toplarsak; DRM, kullanıcının elde ettiği dijital medyayı, üreticinin belirlediği sınırlarda kullanabilmesidir. Kullanıcı bu sınırların dışına çıktığında suçlu olur.

Yorum:

DRM endüstriyel bir koruma denemesidir. Bu endüstriyel koruma çabası sadece ekonomik endişeleri kapatmaya yönelik olduğundan belli bir kesimin -üreten taraf- tekelinin bozulmasını veya sekteye uğramasını engellemeye çalışmaktadır.

DRM ile üretici, kurallar ve kanunlar koyar. Konulan bu kurallarla, kuralın dışına çıkanlar hedeflenmiştir. Fakat ortaya tam yararlanılamayan veya paylaşılamayan, dolayısıyla evrenselleşen kullanımın söz konusu olduğu bir dönemde bilginin yayılmasının kontrolü sağlanmış olmaktadır.Ayrıca en önemlisi kullanıcı elde ettiği üründe veya kamusal haklarında bu kurallardan dolayı özgür olamaz.

Problem, bu kısıtlama davranışında ortaya çıkmaktadır. Çünkü bu yasal kısıtlamalar, teknik olarak kopyalama, paylaşma kısıtının hiçbir şekilde önüne geçilemediğinden dolayı bir dijital medyayı yasal olarak

icindekiler

Sayı | SUDO E-Dergisi

.0

sudo.ubuntu-tr.net

elde edenleri etkilemektedir. Kullanıcı, ticari bir amaç gütmemesine rağmen arkadaşlarıyla veya kendine ait farklı cihazlarda paylaşma ve kullanma zorluklarıyla karşılaşmaktadır.

Teknik gelişmeler ve bu gelişmelerin getirdiği imkânlar ile bunun gibi kısıtlamaları aşacak yamalar ve yöntemler, her zaman kısıtlamanın karşısında çözüm olarak durmaktadır. Böyle olunca DRM, asıl hedefi olan korsan kullanımını engellemeyi veya telif hakkı sahibini korumayı başaramamaktadır. Bununla beraber tüm kullanıcıları ortak bir kısıtlamaya sokmaktadır. Korsan kullanım engellemesi amacıyla evrensel paylaşım engellenmekte, fiilen engellenemeyen bu paylaşımı yapanlar da suçlu duruma düşmektedirler. Çünkü DRM'nin mevcut teknik imkânlar doğrultusunda başarılı olması, dolayısıyla korsanı engellemesi imkânsızdır.

DRM Karşıtlığı

İşte bu kuralların hedefine ulaşmasının aksine genel kullanıcı kitlesini olumsuz yönde etkilemesi sonucunda ve önemli bir diğer etken olarak da endüstride tekel oluşumunu ve gelişimini tetiklemesi tespitiyle DRM karşıtlığı ortaya çıkmıştır.

http://www.defectivebydesign.org isimli site DRM karşıtlığı ile ilgili bilgilendirmeler yapmakta ve etkinlikler düzenlemektedir.

6 Mayıs günü DRM Karşıtlığı günü olarak ilan edilmiş olup, bu karşıtlığın sebebini anlatan oluşumlar, hamleler ve paylaşımlar yapılmaktadır.

http://www.defectivebydesign.org/dayagainstdrm/

6 Mayıs'ta FSF (Free Software Foundation) tarafından hazırlanan görseller, Tahir Emre Kalaycı tarafından Türkçeye uyarlanarak kampanyanın web sitesine de yerleştirilmiştir.

http://www.defectivebydesign.org/dayagainstdrm/transl ations

Bu konudan haberdar olup bilinçli davranmak isteyen kullanıcıların en belirgin tepkisi, DRM'li ürünlerden uzak durmasıdır.

Paylaşma içgüdüsü, hakkı ve sonuç:

Sonuç itibarıyla DRM korsan dağıtım koruması amacını gütmesine rağmen hepimizin bildiği üzere teknik olarak başarılı olması imkânsız olan bir sistemdir. Günümüzde de paylaşım hakkının ve paylaşmanın yeni bir zihinsel dönüşüm oluşturması ve dolayısıyla hak olması gereğine maalesef bir tehdittir. Bununla beraber ek olarak sektörlerde tekellerin oluşmasına veya bu sayede tekel olmuş olanların da bunu sürdürebilmelerine olanak vermektedir. DRM, kullanımın kontrolünü tamamen üreticiye bırakarak mülkiyetli yazılım anlayışını beslemektedir ve aslında bu anlayışın bir sonucudur.

Sonuçta etkilenen direkt olarak kullanıcının kendisidir. Sektörel ve endüstriyel tehdit bir yana paylaşım ve paylaşımdan doğacak gelişime, maalesef köstek olan bir anlayıştır.

İnsanlar ve uzaylılar arasındaki savaşa dahil olmak isteyen oyun severlerimizi bu makaleye alıyoruz.

Shadowgrounds, Frozenbyte tarafından geliştirilen üstten bakış açısı ile oynanabilen hayatta kalma/ateş etme oyunudur. İnsan ırkı, Jupiter'in en büyük uydusu olan Ganymede (diğer adı ile Jüpiter III) üzerine uzay kolonisini kurar ve uzaylı yaratıklar (aliens) bu durumdan pek de hoşnut değildir. İnsanlar ve uzaylı yaratıklar arasında bir savaş başlar.

Oyun ilk olarak Windows sürümü ile 11 Kasım 2005 tarihinde Finlandiya ve Almanya mağazalarında satışa sunuldu, Linux versiyonu ise 16 Eylül 2009 tarihinde port edildi. Oyunu Humblebundle - Steam -Desura üzerinden satın alabilirsiniz, fiyat olarak sürekli değişken olduğu için burada belli bir fiyat veremiyorum, lakin satın aldığım vakitte 0,49 euro gibi bir fiyattı. Bu sebeple cep dostu bir oyun diyebiliriz.

Oyun atmosferine bakacak olursak ortam ışıklandırmasında karanlık ve aydınlık yüzeyler karşımıza çıkıyor. Oyun, genellikle karanlık ortamlarda devam ediyor. Kahramanımız ekipman olarak el feneri ve hareket dedektörü taşıyor. El feneri için sol alt köşede enerji çubuğu bulunmakta, aynı zamanda fener

F tuşu ile açılıp kapatılabilmekte. Sağ üst köşede ise hareket dedektörümüz bulunmakta. Sinyal gönderen küçük dairesel bir şekil formundadır ve düşmanları da kırmızı nokta olarak gösterir.

Tab tuşu ile görev listemizi ve haritamızı görebiliriz.

Kısaca tuş kombinasyonlarından bahsetmemiz gerekir ise, fare sol tuş birincil ateş, sağ tuş ikincil ateş, her oyunda olduğu gibi R tuşu şarjör doldurma, fare tekerleği silah değişimi, E obje kullanma, W ileri, S geri, A sola kaçma, D sağa kaçma, sol-Shift yuvarlanma tuşumuzdur. Enter tuşu ile silahların özelliklerini yükseltme menüsü geliyor ve son olarak ALT kamera değiştirme tuşu.

🏠 içindekiler 💙

sudo.ubuntu-tr.net

Eğer korku-aksiyon, hayatta kalma oyunlarını seviyorsanız bu oyun tam size göre. Bölüm geçişlerinde otomatik kaydetme özelliği bulunmakta. Daha sonra "Load Game" kısmından kaldığınız yerden devam edebilirsiniz. Eski bir oyun olmasına karşın silah modifikasyonları oldukça fazla, zamanına göre çok da iyi divebilirim. A noktasından B noktasına gidilip, sinval vericileri tamirinden tutun profesör kurtarmaya kadar cesitli görevler bulunmakta. Oyun icinde cesitli teçhizatlar da kullanımımıza sunulmuş. Örneğin, pda ve bilgisayarlar, güvenlik kameraları emrimize amade. Oyuna, kahramanımız olan Wesley Tyler rolünde araç garajında başlıyoruz. Wesley Tyler Jupiter'in Ganymede uydusunda çeşitli sistemlerin bakım ve onarımını yapan bir teknik eleman. İlk bölümde radyo sinyalinden gelen emir, yedek jeneratörlerin tamiri, görevi ile oyuna başlıyoruz. Bizimle beraber iki adet daha tekniker arkadaşımız ile buluşup yolumuza koyuluyoruz, tabii sonrasında herkes kendi yoluna koyuluyor. Tyler'in geçmişi o kadar da temiz değil. Diğer ekip arkadaşları zaman zaman, daha önce kazaya sebebiyet vermekten konuşuyorlar. hakkında Kahramanımız, radyo bağlantısını kaybediyor. Sonrasında üç bacaklı böcekler ile ilk temasımızı sağlıyoruz. Tabanca bulup onları egale ederek yolumuza devam ediyoruz. Oyun hakkında çok ipucu, hevesinizi kaçıracağından fazla burada sonlandırıyorum oyunu anlatma bölümünü.

Gelelim modifikasyonlara. Silahlarımızı üç kademeli olarak geliştirebiliyor ve ek özellikler ekleyebilyoruz. Birkaç örnek verecek olursak daha hızlı şarjör doldurmasını sağlayabildiğimiz gibi silah menzillerini de geliştirebiliriz.

Günümüzdeki oyunlara nazaran, grafiksel görüntüler sizi aldatabilir fakat Linux tarafında çıkan bir oyun olarak, kendisi çok güzel bir yapımdır. Frozenbyte firmasını kutluyorum. Bu tarzdaki oyunları seviyorsanız kaçırmayın derim. Oyun notum 7,5/10. Tam puan alamama sebebi ise grafik ve müzik olarak çok güzel olmasına karşın, zannımca daha uzun ve farklı modlar eklenebilrdi.

Oyun bilgisi : Shadowgrounds Oyun Resmi Adresi : www.shadowgroundssurvivor.com Satın alma linki : https://www.humblebundle.com/store/p/shadowgrounds stor efront http://store.steampowered.com/app/2500/ http://www.desura.com/games/shadowgrounds Sci-fi aksiyon oyunu Versiyon : 1.0.5 Çıkış tarihi : 28 Ekim 2011 Güncel durumu : Sonlandırılmış Ödeme tipi : Tek seferlik ödeme Lisans : Kapalı kaynak Türü : Aksiyon Alttürü : Shooter Özellikler: Tek oyuncu, Çoklu oyuncu, Yerel ağ çoklu oyuncu Grafik : 3D Modlar : Campaign, Cooperative Tema : Futuristic Görüş açısı : 3. şahıs Sistem gereksinimleri : Linux İS: Ubuntu 10.10 ya da benzer sistemler İşlemci: 2.0 GHz Hafıza: 1 GB RAM Grafik: Radeon HD 2800, GeForce 6800 yada Shader Model 3.0 destekli daha iyi bir kart Sabit Disk boyutu : 1 Gb Oyunun resmi SSS adresi : http://frozenbyte.com/help_humble/linuxfaq.html Kurulum esnasında sorun çıkarsa çözüm için bağlantılar: 1. https://forum.ubuntu-tr.net/index.php?topic=42465.0 http://frozenbyte.com/board/viewtopic.php?f=23&t=3706

Linux ile hızlı bir tanışma ve yeni bir başlangıç...

Normal bir güne uyanmıştım. En azından ben öyle olduğunu düşünüyordum. Günümün çoğunu geçirdiğim bilgisayarımı açmak için güç düğmesine basmıştım. Tabii o zamanlar bilgisayarımda Windows 8 yüklüydü. Kendime çeki düzen verip bilgisayarımın başına oturdum, buraya kadar hiçbir problem yoktu. Tabii bilgisayardaki mavi ekranı görene kadar.

Gözlerimi ovuşturdum herhâlde yanlış görmüyordum. Mavi ekranın ne anlama geldiğini çok iyi biliyorsunuzdur. Ben ise ona "PROBLEM" diyorum. Ne yaptıysam açamadım, sistem kurtarmayı denedim, ama olmadı. Bilgisayarımın içinde hatırı sayılır miktarda veri vardı ve kurtarmak için elimden geleni yapsam da bir sonuca ulaşamadım.

O gün üniversitede C++ dersim vardi. Hocam bilgisayarımın yanımda olmadığını görünce ne olduğunu sordu ve ben de olanları anlattım. Biraz güldü sonra bana o sihirli cümleyi söyledi: "Ubuntu niye kurmadın?"

Ubuntu, Linux ve GNU hakkında beni bilgilendirdi ve yanından ayrılırken bir sonraki görüşmemizde bilgisayarımı da getirmemi söyledi. Bir sonraki derste bilgisayarıma Ubuntu kurdu ve beni her adımda bilgilendirdi. Kurulum oldukça basitti, özetlemem gerekirse "ileri - ileri- tamam". Hoşuma gitmişti bu kadar kolay olması. Gnome arayüzü açıldı.

İlk gördüğümde tanıdık gelmişti. Çünkü bu işletim sistemi bilgisayarımı ilk aldığımdaki işletim sistemiydi. Ben hemen Windows kurmasam biraz inat ve sabırla keşfetmeye çalışsam belki de hiç verilerimi kaybetmeyecektim.

Hocam ise meşhur TERMİNAL'i açmıştı ve bana dikkatlice izlemem gerektiğini söyledi. Çok dikkatlice izledim. (Bu aramızda kalsın pek bir şey anlayamadım ama gerekli olan her şeyi yaptığını söyledi ve terminali kapattı.) Komutlar ekrana giriliyor. Güncelleştirmeler yapılıyor. Şifreler isteniyor. Kendimi bir programcı gibi hissediyordum. Sonrasında kullanacağımız editörleri kurdu (Eclipse ve Geany).

Bundan sonrasının bana ait olduğunu söyledi ve gitti. Ben de terminali açtım ilk girdiğim komut "lspci" olmuştu (Zaten çıkan yazıları görünce durakladım ve bir şeyler okumadan bir süre komut girmeyi bıraktım.)

Sonrası;

Özgür forumu, dergisi ve Wiki'siyle büyük bir aile olan ubuntu-tr.net ailesiyle tanışmam ve aralarında ufak da olsa bir yer edinmek istemem...

Benim bu yazıyı yazmama sebep olan içimdeki keşfetme duygusu, hâlâ ilk günkü kadar taze ve bu, günler geçtikçe büyüyor.

Acemi Ubuntu Kullanıcısı Hasbi Öner...

☆ içindekiler

Özgürlüğün sınırlarını sen belirle

Ubuntu 14.10'un İsmi Belli Oldu: 'Utopic Unicorn'

14.10'un Ubuntu ismini alışılageldiği gibi Mark Shuttleworth kendi blogundan duvurdu. Shuttleworth yeni sürüm hakkında şunları yazdı:

...Şimdi, âna kadar şu yaptıklarımızdan daha yararlı, daha kullanışlı bir şeyler yapmak amacıyla bir araya gelmek için iyi bir zaman.

Hadi alışılmamış bir şey yapalım, bizi gururlandıracak bir şey... Ve yılda iki kez yeni başlangıçlar yapma fırsatımız varken geleceğin nasıl görüneceğine dair

HABERLE

hayaller kuruyoruz ve şimdi bu hayallere uygun, rüya gibi bir isimle yolumuza devam edeceğiz.

Hadi 'utopic unicorn' ile devam edelim."

İsmin Özellikleri

"Utopic", yani bildiğiniz ütopik sözcüğü, "ütopya"dan türemiştir. Toplumsal, kültürel ve teknolojik anlamda ideale yaklaşma anlamına gelir. "Unicorn" ise mitolojik bir hayvan olan "tek boynuzlu at"tır ki mitolojik hikâyelerde bile ulaşılması, görülmesi zor bir öge özelliği taşır.

Ubuntu 14.10, Ekim 2014'ten kullanıcılara sunulacak.

Ubuntu, 14.04'teki Bir Güvenlik Hatasını Düzeltti

Canonical, Ubuntu 14.04 LTS için belirli açılabiliyor. bir güvenlik hatasının düzeltmesini yaptı. Bu hata, potansiyel saldırganların bir şifreye gereksinim duymadan kullanıcı hesabına erişebilmesine neden oluyordu.

Launchpad'de açıldıktan sonra bir hafta içinde düzeltmesi yapılan ekran kilitleme sorununda kullanıcı hesaplarına, yeni Unity kilit ekranı kullanılarak herhangi bir izne gereksinim duyulmadan ulaşılabiliyordu.

Gösterge uygulamaları üzerinde sağ tıklavarak Alt + F2 klavve kısayolu çalıştırılabiliyordu. Buradan da uygulamalar açılabiliyor, tarihe erişilebiliyor hatta 'compiz -replace' komutu kullanılarak

Bu "hack", yerelden biri giriş yapılana kadar yarıyordu uzaktan işe ve çalıştırılamıyordu.

kilitleme çalışmaları, Yeni ekran Canonical'in güvenlik ekibini bir süredir meşgul ediyordu. Yukarıda bahsedilen "Bypass" sorunu, fark edilen tek sorun değildi çünkü. Ubuntu 14.04 LTS çıkana kadar farklı güvenlik sorunları barındırıyordu. Tabii ki bunlar zaman içinde düzeltildi, düzeltilmeye de devam edecek.

Eğer Ubuntu 14.04 kullanıyorsanız oturum güncellemeleri sık sık almayı unutmayın.

Özgürlüğün sınırlarını sen belirle

LUBUNTU LTS Kullanıcıları İçin Bazı Yenilikler

Lubuntu, ilk Uzun Dönem Destekli (LTS) sürümü için kullanıcılarına istedikleri resmî yazılım güncellemelerini seçme olanağı özellik tanıyor. bazı

Bir LTS sürümü olarak Lubuntu 14.04, kullanıcıların temel LXDE paketlerine dair kritik düzeltmeleri önümüzdeki üç yıl boyunca alacaklarını garanti ediyor.

Desteklenen, kararlı bir sistem olma arzusu ile yazılımların daha yeni ve zarif sürümlerini bulundurma isteğini dengelemek adına Lubuntu geliştiricileri, yazılım ve sistem güncellemelerini bir PPA üzerinden seçilmesini öneriyorlar.

Proje lideri Julien Lavergne bu konuya dair yaklaşımlarının, ana Ubuntu depoları üzerinden sunulmayan fakat yülseltilmesi güvenli olan uygulamaları sunmak olduğunu söyledi.

"Mümkün olduğunca tüm düzeltmeleri resmî depolara yansıtmaya çalışacağız, özellikle de kritik olanları. Yine de bu süreçte bazı (güvenli, fakat onaylanmamış) güncellemeleri kullanıcılarımıza sunabileceğimizin farkına vardım." diye ekledi.

AKERL

Lavergne'nin vurguladığı paketler arasında şunlar var:

*Öntanımlı uygulamaların yeni sürümleri (ör. Sylpheed, Gnumeric)

ve sistem *Güncellenen temalar, duvar kâğıtları, üzerinden simgeler ve diğer benzeri diğer çalışmalar

> *Henüz ana depolara eklenmesi onaylanmamış düzeltmeler.

Haberin Kaynağı:

http://www.omgubuntu.co.uk/2014/05/lubun tu-lts-ppa-for-new-apps-stable-fans

🏠 içindekiler

Aylık Süreli Özgür Yazılım Dergisi | **e-posta:** sudo@ubuntu-tr.net | **web:** www.ubuntu-tr.net